

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdoba« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TISKOVNA KONFERENCA FANFANIJA O DEMOKRISTJANSKI POLITIKI PO JUNJSKIH VOLITVAH

KD bo dala pobudo za novo vlado v okviru «demokratskih strank»

Izsiljevanje socialistov - Fanfani je postavil na isto ravno boj demokristjanov proti fašizmu in proti komunizmu - Perspektive bodočega vladanja

RIM, 23. — Tajnik krščanske demokracije Fanfani je imel danes v Rimu tiskovno konferenco za domače in tuje časnike, na kateri je obrazložil predvsem politično krščansko demokracije po upravnih in deželnih volitvah 15. junija. Konferenco je začel z ugotovitvijo, da se krščanska demokracija pripravlja na volitve in na obdobje po volitvah s programom, ki so ga sestavili na številnih skupščinah.

Potem ko je poudaril, da bodo imele upravne volitve tokrat tudi velik politični pomen za državo, je dejal, da bodo ugodni ali neugodni volilni izidi za eno ali drugo politično stranko gotovo imeli posledice na splošni politični položaj v državi. To pomeni, je izjavil Fanfani, da bodo ali nespeshili ali pa zavrlj pohod za dosego smetov, ki smo si jih zadali. Zato, je nadaljeval Fanfani, krščanska demokracija predlaga volitev, naj sodelujejo pri obrambi sedanje politične sistema pred nevarnostjo ožvljanja fašizma in perspektiv, ki jih nudi komunistična prihodnost.

Fanfani je nato govoril o čimstvih, ki jih krščanska demokracija

Dokončno odobren zakon o povišanju minimalnih pokojnin

RIM, 23. — Komisija za delo poslanske zbornice je danes na zakonodajni ravni odobrila zakon o povišanju minimalnih pokojnin in o povezavi pokojnin od dinamika plač. Ista komisija je odobrila nocoj tudi senatna komisija za delo. To pomeni, da je sedaj zakon dokončno odobren in bo stopil kmalu v veljavo. Zato je tudi pričakovati, da bo ministrstvo za delo, sporazumno s ostalimi pristojnimi državnimi ustanovami, poskrbelo za čimprejše izplačilo povišanja minimalnih pokojnin za 13.000 lir mesečno in da bodo upokojenci čimprej dobili tudi zaostanke, ki jim pritožijo, saj povišanje pokojnin velja od 1. januarja letos dalje.

Zakon o javnem redu jutri polnovečerni

RIM, 23. — Uradni list je danes izšel v družinski izdaji z objavo zakona o javnem redu, ki ga je pripravil in odobrilo 19. maja. Zakon bo stopil v veljavo tri mesece po objavi v Uradnem listu. Jutri pa bo Uradni list objavil zakon o javnem redu, ki je bil nedavno sprejet. Po sklepu parlamenta bo zakon stopil v veljavo dan po objavi v Uradnem listu.

Resolucija KPI o gospodarskem in političnem položaju

RIM, 23. — Osrednje vodstvo komunistične partije je danes objavilo resolucijo, ki je bila sprejeta na zadnji seji vodstva. Resolucija poudarja, da je vsak poskus prikrivanja nevarnosti gospodarske krize neodgovorno dejanje. Nato ugotavlja, da je divja deflacijska politika vlade politično izkušnja.

PSI na primer meni, je nadaljeval Fanfani, da se ta politika lahko nadaljuje samo s položaja njene večje moči. KD pa meni, je dodal Fanfani, da se omenjena izkušnja lahko obnovi samo, če bo PSI opustila zahtevo, da ji je dovoljeno biti na vladi v palači Chigi, od časa do časa pa v opoziciji. Potem ko je dejal, da KD nima ničesar proti socialistom, je poudaril, da KD kot stranka relativno večine ne more več sprejeti za dobro in koristno vladne koalicije, ki hrani v sebi klince nestabilnosti, sterilnosti in pomanjkanja politične jasnosti.

INTERVJU FORDA IN STALIŠČE SCHLESINGERJA NA ZASEDANJU OBRAMBNIH MINISTROV V BRUSLJU

Američani vztrajajo pri vključitvi Španije v NATO

WASHINGTON, 23. — Ameriški predsednik Ford je imel tiskovno konferenco, med katero je obravnaval v prvi vrsti naraščajoči vpliv komunistov v Portugalski ter s tem povezano vprašanje odnosov med Lizbono in NATO. Šef Bele hiše je napovedal, da bo to vprašanje sprožilo na atlantskem vrhu, ki bo konec meseca v Bruslju. Ford se je dotaknil tudi nekaterih drugih zunanje političnih vprašanj, se zlasti odnosov med Zdrženimi državami in Evropo. Ameriški predsednik je, podobno kot njegov obrambni minister v Bruslju, izrazil željo, da bi Španija prevzela vedno večjo vlogo v evropskem političnem življenju ter da bi se približala atlantski zvezi.

Ford je posvetil večji del svojega intervjuja mednarodnim obveznostim ZDA. S tem v zvezi se je pobahal

zročila nevarno zmanjšanje povpraševanja, obenem pa zmanjšanje primanjkljaja plačilne bilance, kar pa ne more biti jamstvo za gospodarski napredek.

Nadalje komunistična resolucija ugotavlja, da se je industrijska proizvodnja v zadnjih mesecih zmanjšala za okrog 12 odstotkov, da so se na lozbe zmanjšale za 15 odstotkov v primerjavi s poprečjem v preteklih letih, da se je število napol zapolnjenih povečalo za 40 odstotkov in da so delavci samo v mesecu marcu opravili kar 36.912.000 ur v dopolnilni blaginji. Vse to resolucija povezuje s krizo v kmetijstvu, kjer niso bile sprejete nobene pobude ter z zaostalostjo na Jugu, kjer vlada prav tako ni poskrbela za učinkovite ukrepe.

Precešen del resolucije je posvečen krizi malih in srednjih proizvajalnih podjetij, ki kljub vsem obljubam ne morejo dobiti zadostnih kreditov in jih banke še vedno diskriminirajo. Vzporedno s tem, pravi resolucija, ni bilo rešeno niti vprašanje javnega posega predvsem pri kreditiranju proizvajalnih dejavnosti. Nadalje komunisti obtožujejo vlado, da ni znala do sedaj napraviti reda na davčnem področju in da sedaj samo delavci in srednji sloji nosijo glavno davčno breme.

Resolucija nato opozarja volivce na popoln nered, ki vlada na področju javnih prevozov in javne uprave, ter jih poziva, naj na volitvah 15. junija ustvarijo pogoje predvsem na krajevni in občinski ravni za korenite spremembe pri vodenju gospodarstva in države. Ob koncu resolucija pravi, da bodo volitve zelo važne, ker bodo morale prispevati k odločitvemu političnemu in upravnemu preobratu ter vzbuditi v vseh zavest za pravično rešitev najvažnejših vprašanj.

PO GROŽNJI SOCIALISTIČNE STRANKE Z IZSTOPOM IZ VLADE

Posredovanje vojske za rešitev spora med komunisti in socialisti

Kritično poročilo političnega odbora KPP o stališčih in dejavnosti socialistične stranke - Poziv sveta revolucije k nacionalni enotnosti

LIZBONA, 23. — Delegacija portugalske socialistične stranke, ki jo vodi Mario Soares in delegacija komunistične partije pod vodstvom Alvara Cunhala, sta se sestali danes popoldne v predsedniški palači s političnim odborom sveta revolucije, da bi razpravljali o sedanji krizi v odnosih med obema strankama. O položaju pogovorov ni nobene vesti. Komisija je se ločeno sestala s predstavnik socialistov in komunistov. Srečanje med člani politične komisije in socialisti se je zaključilo ob 20.15, naker je bilo na vrsti srečanje s komunisti. Socialistično delegacijo je tudi tokrat vodil Mario Soares, navoča pa sta bila tudi Salgado Zenha in Marcelo Curto.

Politični opazovalci so mnenja, da bo treba, če ne bodo dosegli sporazuma med socialisti in komunisti, ki bi omogočil nadaljnji obstoj sedanje vlade, sestaviti vlado nacionalne enotnosti, v kateri bi bili vojaki in civilisti, brez udeležbe strank.

Politični odbor centralnega komiteja KP Portugalske je objavil komuniké, v katerem označuje kot chistično stališče socialistične stranke v sedanjem obdobju. Komunisti izražajo presenečenje nad odločitvijo viditeljev socialistične stranke, da prekinje svoje sodelovanje pri se-

jah ministrskega sveta.

Obtožujejo socialiste, da izkoriščajo dogodke v zvezi s casopisom «A Republica», da bi okrepili akcijo, ki naj bi jo socialisti začeli 11. marca kot odgovor na napredne ukrepe, ki jih je sprožil svet revolucije. Ta akcija, je nadalje rečeno v komunikéju političnega odbora centralnega komiteja KP Portugalske, je dosegla svoj vrhunec v svetli razbijski operaciji prvga maja.

Komunisti nadalje obtožujejo socialistično stranko, da se obnaša ne kot vladna stranka, temveč kot stranka v opoziciji ter da zbira okrog sebe reakcionarne in konservativne sile. Stališča in dejavnosti socialistične stranke naj bi, ob podpori demokristjanov in provokatorskih pseudorevolucionarnih sil, služili samo reakcionarnim načrtom. KP Portugalske opominja portugalsko ljudstvo, da utegnejo stališča in dejavnosti socialistov pripeljati do krize sedanje koalicijske vlade in sedanjega sistema oblasti.

Če bodo socialisti s svojo akcijo privleli do krize koalicijske uprave, nadaljuje komuniké, bodo obenem onemogočili delovanje ustavodajne skupke, ki so jo izvolili na podlagi sporazuma med strankami in gibanjem obojestranskih sil. Politični odbor v zaključku poudarja, da je KP Por-

tugalske, kljub protikomunističnemu stališču socialistične stranke, pripravljena proučiti odnose in možnost sodelovanja med obema strankama.

Revolucionarni svet je danes zjutraj objavil sporočilo, v katerem, med drugim, ponavlja svoj poziv k enotnosti, ki ga je naslovil na portugalsko ljudstvo in na politične stranke, da bi se enotno spopadli s težavnimi nalogami, v prvi vrsti z obnovitvijo države. Poglavitni cilj te borbe je okrepitev proizvodnje in ob tej nalogi morajo prenehati vsi spori med strankami.

Kar zadeva vprašanje dnevnika «A Republica» pravi svet revolucije, da gibanje obojestranskih sil oboja vse špekulacije v zvezi z zaprtim dnevnikom ter način, s katerim so ta spor izkoristili, tako v Portugalski kot v tujini. Posledica tega, poudarja svet revolucije, je ponovni udarec portugalckemu ugledu. Gre vsekakor za incident, ki so mu pripisali odločno pretiran pomen.

Tajnik portugalske socialistične stranke in minister brez listnice Mario Soares je danes potrdil, da se ne bo udeležil seje voditeljev nekaterih zahodnih socialističnih strank, ki jo je organiziral vodja francoskih socialistov Francois Mitterrand.

Minister Schlesinger vztraja pri potrebi, da bi Španijo čimbolj angažirali v obrambnih strukturah atlantske zveze, pa čeprav z dvostranskimi sporazumi z evropskimi državami in stališčem nekaterih drugih članov. V Španiji imajo namreč Američani vrsto vojaških oporišč, ki pa ne sodijo v okvir atlantskega zavezištva. Ob zadnjih dogodkih v Portugalski pa so Američani mnenja, da so se obrambne strukture NATO v Sredozemlju nekoliko zrahlele, tudi ob manjši britanski prisotnosti.

V sklepnem komunikéju je rečeno, da so obrambni ministri preučili strateški položaj in razmerje sil med Vzhodom in Zahodom. Posebno pozornost so posvetili strateškemu položaju na Sredozemlju, se zlasti v luči zadnjih političnih, gospodarskih in vojaških dogodkov ter

TISKOVNA KONFERENCA FRANCOŠKEGA ZUNANJEGA MINISTRA

Sauvagnargues o sodelovanju med Francijo in Jugoslavijo

Stališča dveh držav so si zelo podobna - Prizadevanja za ustvarjanje novega gospodarskega reda v svetu

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 23. — Francoski zunanji minister Jean Sauvagnargues je dopoldne, pred odhodom iz Beograda, na tiskovni konferenci v svoji rezidenzi na Dedinju med drugim izjavil, da je bil najpomembnejši del njegovega obiska v Beogradu večeršnje srečanje s predsednikom Titom, kateremu je izročil osebno povelje francoskega predsednika Valéryja Giscarda d'Estainga.

Šef francoske diplomacije se je srečal tudi s predsednikom zveznega izvršnega sveta Džemalom Bičedićem in vodil izčrpne razgovore s svojim jugoslovanskim kolegom Milošem Minićem. Pri tem so, kot je dejal francoski minister, ugotovili, da so stališča ene in druge strani bolj podobna kot so predvidevali. Po besedah Sauvagnarguesa je njegov obisk začetek nove faze v jugoslovansko-francoskih odnosih. Dejal je, da državi, ki imata določeno težo na mednarodnem prizorišču, lahko glede na podobnost po-

gledov na številna vprašanja skupaj prispevata v iskanju rešitev na področju razvoja in sodelovanja v svetu, posebej pri dialogu razvitih in dežel v razvoju in pri ustvarjanju nove gospodarske ureditve v svetu.

Francoski zunanji minister je časnikiarjem tudi sporočil, da sta se z Minićem dogovorila, da bodo poleg rednih vsakoletnih posvetov političnih direktorjev zunanjih ministrstev dveh držav tudi redna letna srečanja zunanjih ministrov. Minića je povabil, naj uradno obišče Pariz, kar se bo verjetno zgodilo v začetku prihodnjega leta.

Z mednarodnega področja sta bila na tiskovni konferenci v središču zanimanja bližnji vzhod in Evropa. Kar zadeva bližnji vzhod, je francoski minister naglasil, da so stališča Beograda in Pariza praktično enaka. Zavzel se je za čimprejšnje ukrepe za globalno rešitev bližnjevzhodne krize, za kar so trije pogoji: umik z vseh zasedenih arabskih ozemelj, pravica Palestincev do domovine in pravica vseh narodov na tem območju, da varno živijo znotraj meja svojih držav. Okvir za reševanje krize naj bi bila ženevska konferenca, na kateri naj bi na predlog Egipta — sodelovali tudi Jugoslavija in Francija. Minister Sauvagnargues je povedal, da je njegova država pripravljena sodelovati na konferenci o miru na bližnjem vzhodu v Ženevi. Glede Evrope oziroma evropske konference o varnosti in sodelovanju je francoski zunanji minister menil, da bi se lahko končala na najvišji ravni konec julija, vendar pa ni izključil možnosti, da se priprava dokumentov za zaključno fazo konference ne bi zavlekla nekaj dni.

Opolodne je minister Sauvagnargues odpotoval iz Beograda v Titograd, kjer je vodil razgovore s predsednikom izvršnega sveta Crne gore Markom Orlandićem. Po razgovoru in kosilu, ki mu ga je priredil Orlandić, se je francoski zunanji minister odpeljal na Sveti Stefan, kjer bo ostal na oddihu do nedelje popoldne.

VLADO BARABAS

Vojaška vlada v Libanonu

BEJRUT, 23. — Libanonski predsednik Sulejman Frangie je sklenil sestaviti novo vlado, v kateri bodo večino ministrstev prevzeli častniki. Ministrski predsednik bo Nuredin Rifai, general v pokojju. Gre za prvo posledico hudih spopadov med Palestinci in skrajno desničarsko nacionalistično organizacijo falangistov. Spopadi so v zadnjih štirih dneh povzročili kar 30 mrtvih in približno 150 ranjenih. Kljub premirju, ki so ga dosegli, so bili danes zjutraj še v teku ostri spopadi.

Iz poročila libanonskih oblasti kaže, da so v spopade posegle tudi nekatere levčarske organizacije. Libanonske varnostne sile so bile danes zjutraj primorane umakniti se, popoldne pa je radio poročal, da so ponovno osvojile položaje med mestno četrtjo Dekouaneh, ki je trdnjava falangistov in palestinskih taboriščev Tel Zaatar. Zvečer so začele delovati v Bejrutu prve enote libanonsko-palestinske patrulje, katerih namen je preprečiti nadaljnje spopade.

Palestinska tiskovna agencija «Wafa» poroča, da bo kmalu začelo delovati več takih patrulj, ki jih sestavljajo libanonski vojaki, pripadniki varnostnih organov in palestinski gerilci.

Po štirih letih je prejšnjo noč spet prišlo do streljanja na izraelsko-jordanski meji. Incident ni povzročil žrtve in je še nejasno, ali je z jordanske strani streljala vojaška patrulja, ali pa skupina Palestincev. Zadnjič je prišlo do streljanja v dolini Jordana septembra 1970, znanega «črna septembra», ko so jordanski vojaki kralja Huseina v krvi zatrli palestinsko organizacijo, ki je delovala v Jordaniji.

Prav v zadnjih dneh sta izraelski minister za obrambo Peres ter zunanji minister Allon poročala parlamentu, da so onstran meje v teku vojaški premiki in da je Jordanija pripeljala več oklepnih oddelkov, s katerimi je okrepila svoje položaje vzdolž meje.

Fanfani je večerj na tiskovni konferenci z domačimi in tujimi časnikiarji govoril o politiki krščanske demokracije po upravnih in deželnih volitvah 15. junija. V poročilu je že najavil odstop sedanje Morove vlade in povedal, da si bo KD prizadevala za sestavo vlade «med demokratskimi strankami». V vsej svoji obrazilovni se je Fanfani izognil govoriti o bodoči «levosredinski vladi», medtem ko je očital socialistom, da so povzročili neuspeh dosedanje evrosredinske koalicije. Poleg tega je tajnik krščanske demokracije dejal, da se bodo demokristjani še naprej

PRIMORSKI DNEVNIK

jutri na 20 straneh

- Iz vsebine:
- stran 5: Jože Babjič — Rižarna (dramska skica)
 - stran 9: Emil Frelih — Z igralcem Jožetom Tiranom pod vročim furlanskim soncem
 - stran 10: Marija Vilfan — Bitka za en sam stavek (Dopis iz Zeneve)
Bogo Samsa — Dva župana
dr. Rado Bednarik — Prvi koraki v Rimu za pravice slovenske šole
 - stran 11: Pavle Tič — Približno taki naj bi bili (Osebna izkaznica uredništva)
 - stran 12: Izidor Predan — Primorski dnevnik mi je bil učitelj v branju in pisanju v slovenščini
Tajfana Frković — Žive in neme priče boja za svobodo hrvaške Istre
 - stran 13: Andrej Pagon — Ogarev — Z Jelovice, Blegoša, Otlice in Predmeje v uredniške prostore na Trgu Golodni
Ciril Šter — Čiro — Potrebovali so urednika za mednarodno politiko
Djuro Šmicberger — Plaho pero izpred tridesetih let
Božo Božič — Trindvajset let vsakodnevnega dopisovanja za Primorski dnevnik
 - stran 14: Albin Bubič — Pisma partizanskega komandanta Franca Uršiča — Joška iz Korone pred mučeniško smrtjo v Rižarni
 - stran 15: Franc Fornazarič — Kronika Režijanskega bataljona
Stanko Franovič — Sergij — Organiziranje prvih obdorov
Delavske enotnosti
Lojzka Cebohin — Grozdana — Nastajanje prvih obdorov OF, mladinske in ženske organizacije
 - stran 16: Vojmir Tavčer — Starši so pripovedovali, otroci so zapisali
 - stran 18 - 19: Stanislav Renko — Iz leta v leto o najvažnejših dogodkih skozi naših 30 let

ČESTITALI SO NAM

Ob 30-letnici izhajanja Primorskega dnevnika smo prejeli številne čestitke časnikiarjev združenj iz Italije in Jugoslavije, uredništev številnih dnevnikov, predstavnikov izvoljenih upravnih teles, slovenskih ustanov, združenj in društev ter zasebnikov. Vsem priscrna hvala.

DRAGI TOVARIŠI!
Ob visokem jubileju iskreno čestitamo in vam želimo še mnogo uspehov pri opravljanju vašega poslanstva v korist naše narodnostne skupnosti v Italiji.

AKTIV DRUŠTVA NOVINARJEV SLOVENIJE — KOPER
SPOŠTOVANO UREDNIŠTVO!
Ob tridesetletnici izhajanja Primorskega dnevnika kot glasnika kulturnih, gospodarskih in drugih splošnih koristi slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, iskreno čestitamo in želimo, da bi še naprej opravljal svoje poslanstvo.

DRUŠTVO ZA VARSTVO OKOLJA V DOLINI
PREDSEDNIK dr. MIRKO SLAVEC
SPOŠTOVANO UREDNIŠTVO,
DRAGI TOVARIŠI,

ko praznuje vaš Primorski dnevnik, vredni naslednik Partizanskega dnevnika, edinega odporniškega dnevnega lista v zasluženi Evropi, 30-letnico izhajanja, izrekamo iskreno spoštovanje vsem tovarišarjem in tovarišem, ki so v obdobju od prvih dni do sedanjega jubileja iztrževali vse svoje moči, voljo in zmožnosti za veliko kulturno, prosvetno, gospodarsko in sploh narodno ter informativno in osvetovalno poslanstvo Primorskega dnevnika med Slovenci v zamejstvu. Opravljeno delo je poročstvo za vztrajno in ponosno nadaljnjo rast.

UREDNIŠKI ODBOR NAŠIH RAZGLEDOV — LJUBLJANA
SPOŠTOVANJE PRIMORSKI DNEVNIK!

Ob 30-letnici izhajanja Primorskega dnevnika se rade volje pridružujemo čestitkam kot naročni in občasi dopisnik. V upanju, da bo ta naš dnevnik tudi v bodoče delal v duhu sprave, kar zadeva našo slovensko manjšino, za zblizevanje in medsebojno spoštovanje, vedno v duhu današnjega naprednega časa, vas lepo pozdravljamo.

S SPOŠTOVANJEM
NIKO KOSMAC
SPOŠTOVANO UREDNIŠTVO!
Ob vašem jubileju, 30-letnici izhajanja Primorskega dnevnika vam prisrčno čestitam in želim še mnogo uspehov v nadaljnji dejavnosti.

VALERIJA KOJANČIČ — ŠPĚLA
DRAGI TOVARIŠI!
Ob 30-letnici izhajanja Primorskega dnevnika, naslednika našega slavnega Partizanskega dnevnika, v spomin na borbene in slavne čase, vam bivši tržaški aktivisti prisrčno čestitajo in želijo še nadalje mnogo uspehov v boju za doseglo narodnostnih in socialnih pravic našega slovenskega življa.

BIVŠI TRŽAŠKI AKTIVISTI
(DORA CAHARIJA)

VABILO
30-letnico izhajanja Primorskega dnevnika, ki je sicer padla na 13. maj, bomo proslavili v nedeljo, 25. t. m., v Kulturnem domu s sprejemom, ki se bo začel ob 10. uri dopoldne. S krajšim koncertnim programom bo nastopil oktet «Gallus» iz Ljubljane, ki bo s sodelovanjem znanega gledališkega igralca Poldeta Bibiča izvajal spored pesni, pustečen 30-letnici osvoboditve. Sledili bodo priložnostni nagovori ter podelite priznanj najstarejšim nameščencem Založništva tržaškega tiska.

Osebnih vabil za sprejem ne pošiljamo, pač pa s to objavo vabimo vse naročnike, čitatelje in prijatelje Primorskega dnevnika, skratka vse, ki bi želeli z nami počastiti ta jubilej, da se sprejema in tovariškega srečanja, ki bo sledil, udeležijo. Vsi bodo naši dragi gostje!

UREDNIŠTVO PRIMORSKEGA DNEVNIKA
in RAVNATELJSTVO ZTT

DANES

borili tako proti fašizmu, kot proti komunizmu. Glede sestave bodoče vlade pa je med drugim dejal, da bo moral vladni program vsebovati tudi odklonitev «gospodarskega kompromisa s komunisti».

V Portugalski so v teku prizadevanja, da bi rešili spor, ki je zadnje čase nastal med socialisti in komunisti in ki se je zaostril z zaprtim socialističnim dnevnikom «A Republica». V libononski predsedniški palači sta bila ločena sestanka med zastopniki sveta revolucije in komunistično oziroma socialistično delegacijo. Še prej pa se je sestala politični odbor CK KPP, ki je izdal komunistično, v katerem odločno obsoja stališča socialistov.

Američani skušajo preprečiti svoje evropske zaveznike v okviru NATO o potrebi vstopa fašistične Španije v atlantsko zavezištvo. Svoje zahteve utemeljujejo z zadnjimi dogodki na Portugalskem in z ugotovitvijo, da se je južno krilo atlantske strukture odločno zrahlelo.

Fanfani je danes imel tiskovno konferenco za domače in tuje časnike, na kateri je obrazložil predvsem politično krščansko demokracije po upravnih in deželnih volitvah 15. junija.

Seja vlade

RIM, 23. — Vlada je imela kratko sejo, ki je trajala komaj 40 minut.

OBČNI ZBOR TRGOVCEV S SADJEM IN POVRTNINO

Promet na občinski tržnici se je lani skrčil za devet odst.

Prodaja sadja in povrtnine se je zmanjšala na 720.423 stotov - G. Petrucco potrjen za predsednika

V prostorih združenja trgovcev iz tržaške pokrajine je bil v četrtek zvečer občni zbor trgovcev s sadjem in povrtnino na debelo. Zbor je pred drugim pregledal leto, opravljeno v preteklem letu, sedanje težave v okviru občinske tržnice in v trgovini na debelo nasploh, na koncu pa je izvolil novo vodstvo odseka. Glavno poročilo o delovanju trgovskega združenja in o tekočih problemih je podal predsednik Petrucco. Govornik je naglasil, da se je poslovanje trgovcev s sadjem in povrtnino na Tržaškem lani odvijalo v občutnih težavah, tako da so le maloštevilni trgovci zaključili letno bilanco z manjšo ali večjo aktivno. Kakor na vseh področjih, tako so namreč tudi v tej trgovski veži občutno poskodbili režijski stroški, cene pa so ostale pri nekaterih vrstah blaga praktično nespremenjene. V primeri z letom 1973 — to velja zlasti za čebulo, krompir in limone —; k temu je treba dodati težave, ki jih je prinesla davčna preobnova, ki jih je vidno zavrla — je naglasil Petrucco — poslovanje v trgovini na debelo. Končno je treba k negativnim pojavom v letu 1974 pristeti še občutno zmanjšanje prometa na glavni občinski tržnici s sadjem in povrtnino; količina prodanega blaga se je namreč v lanskem letu skrčila za 9 odst. v primeri z letom 1973 in kar za 28 odst. v primeri z letom 1972. V zvezi s prometom na tržnici, je predsednik Petrucco navedel naslednje podatke: lansko leto je prodaja povrtnine dosegla 323.055 stotov, medtem ko je znašala leto poprej 373.315 stotov; prodaja svežega sadja je dosegla 272.738 stotov, medtem ko je znašala v letu 1973 299.191 stotov; prodaja agrumov se je nekoliko povečala: 122.977 stotov v letu 1974, 119.031 stotov v letu 1973; prodaja suhega sadja pa je bila zopet občutno manjša kakor v letu 1973 in je dosegla 1.633 stotov, medtem ko je znašala leto poprej 2.573 stotov. Celokupen promet je po vsem tem upadel s 794.110 stotov v letu 1973 na 720.423 stotov v lanskem letu. V poročilu — ki ga je občni zbor ob koncu odobril soglasno — je predsednik Petrucco načel tudi vprašanje najnovjših zakonodajnih sprememb na področju trgovine in pri tem poudaril, da se novi zakoni sprejemajo vse preveč mimo želja in predlogov samih trgovcev. Na koncu je občni zbor izvolil novo vodstvo odseka za dveletje 1975-76; za predsednika je bil potrjen G. Petrucco, za podpredsednika sta bila izvoljena V. D'Orso in S. Grandolfo, za svetovalce D. Boscolo, N. Longo, F. Maricchiolo, C. Nobile, C. Nicotra in R. Parovel; v nadzorni odbor pa bili izvoljeni S. Alberti, F. Petrucco in G. Boscolo.

Predsednik Nanut izdelal program vaških potreb kakor izhajajo s stališč organizacij in strank

Predsednik je vseskozi govoril v slovensčini - Na prvem mestu postavitev spomenika padlim partizanom in žrtvam nacifasizma

Na seji štandreske rajonske konzulte v četrtek je predsednik Danilo Nanut izdelal program vaških potreb kakor izhajajo s stališč organizacij in strank. Predsednik je vseskozi govoril v slovensčini, njegova izvajanja pa je prevajalka Anamarija Codarin, uslužbenka občinske uprave tolmarskega oddelka. «Kot sem že izjavil na ustanovnem sestanku», je rekel Nanut, «se bom posluževal pravice, ki mi jo daje člen 18 pravilnika in bom govoril slovensko; ta pravica je zajamčena tudi vsem ostalim članom.» Predsednik je nadaljeval svoje izvajanje v ugotovitvi, da nastaja to telo v trenutku, ko pritiska na naše področje hud gospodarski položaj in tudi nevarnost za naš narodni prostor. Štandrež, do leta 1927 samostojna občina, je z avtoportom, industrijsko cono, begunskim naseljem ter ljudskimi hišami izgubil večji del svojega ozemlja. Ne da bi za to dobil protivrednosti. Sola, ki je bila zgrajena pred več kot 50 leti, razpada in jo je treba popraviti, stranske ceste so v neredu, kultura niso investirali niti lire. Tudi zdravstveno središča nimamo. Vse obljube so bile samo prazne fraze. Za izgradnjo spomenika padlim partizanom in žrtvam nacifasizma se je izreklo s podpisani 600 vaščanov in se trudimo že deset let. Ni denarja in tudi volje ne za socialne potrebe, pač pa kar tekmujejo, kdo bo razlital več zemlje. Zanjda odutijete zemlje (okoli 20 ha) se obeta z izgradnjo jeklarne. Če se bo ta proces nadaljeval, bomo postali tuji na naših tleh. «Mi, Slovenci, želimo živeti v miru z večinskim narodom, z njim sodelovati in se vključevati v stvarnost, ki nas obdaja, da bi prispevali k družbenemu napredku, toda vse to se lahko izvrši na enakopravni podlagi in z zagotavljanjem pogojev za naš nemoten narodni, gospodarski in družbeni napredek. Predsednik Nanut je nato zahteval, da mora biti konzulta izpričati svoje nasplošno obnavljanje fašizma in da se moramo v tem posebno angažirati Slovenci, ki smo toliko pretrpeli pod fašizmom. Predlagal je, da bi priredili v treh štandreskih skupnostih 30-letnice osvoboditve in se tako odločili tistim, ki so pri partizanih, po jech in koncentracijskih taboriščih darovali življenja za našo svobodo. Nanut je nato zahteval vrnitev letališča lastnikom, obsojil je diskriminacijsko izdajanje gradbenih dovoljenj, ki spreminjajo narodno sestavo vasi, zahteval je slovenske javne napise, pomenovanje ulic po slovenskih zaslužnih možeh ter pomenovanje sole. Nato je prebral seznam vprašanj, ki jih je povzel iz stališč strank, organizacij, društev in zasebnikov ter pripomnil, da stev in razpoložljiva sredstva za uresničitev tega programa, je volje ni. Zato naj predstavnik doma in vseh strank ustanove loka, ki so zastopani v konzultu, po svojih kanalih pospešijo njegovo uresničitev. Danilo Nanut je nato prebral naslednji seznam nerešenih vprašanj v Štandrežu, postavitev spomenika padlim partizanom in žrtvam nacifasizma, zgraditev športnega igrišča za Juventino, sklicanje manjšinske konzulte, ureditev sredstev za kmetijsko izobraževanje ter uporaba letališča v ta namen, pomenovanje ulic po zaslužnih vaščanih ter namestitev dvojezičnih kazipotov, pravilnice razdeljevanje javnih podpor družstvom, preureditev volinoga okrožja, izboljšanje smetarske službe, okrepitev javne razsvetljave po stranskih cestah in križiščih, preumestitev avtobusne kahalnice s Pilošča na južni del vasi in skupna proslava 30-letnice osvoboditve. V sklepnem delu svojega govora je predsednik ugotovil, da konzulta kar dobro deluje in da je predstavnica KD Alba Sedda želela izvedeti za stališče strokovnjakov o kakovosti vode, ki prihaja po vodovodu. V razpravi je Miloš Tabaj predlagal sprejem vseh tistih pobud, ki lahko zagotovijo, da bo ostala zemlja v naših rokah in da bo ostala vsa slovenska. Dušan Brajnik je predlagal spremembo regulacijskega načrta in zavrnil stališča tistih, ki pravijo, da so regulacijski načrt sprejeli občinski svetovalci. Član konzulte Danilo Nanut je predlagal odprtje zdravniškega ambulorija, priporočil je redno udeležbo na sejah ter razširitev nekaterih ovinkov. Miloš Tabaj je predlagal obratne in razširitev sedanje gošče kopalnice, medtem ko bi po sodbi občinskega funkcionarja Michelottija lahko razpravljali o obmejnih vprašanjih kmečke zemlje na komizskih, ki so jih ustanovili v soglasju med Gorico in Novo Gorico. Marjo Mučič je predlagal, naj namesto napis, kje se Štandrež prične in kje konča. Dušan Brajnik pa je sodil, da bi morali postaviti spomenik vsem žrtvam druge svetovne vojne. Okoli tega vprašanja se je razvila živahna razprava, med katero je bilo zlasti poudarjeno, da je eno pieteča do vseh žrtv vojne, drugo pa počastitev tistih, ki so se aktivno in zavestno udeležili boja z namenom, da nacifasizem strevo in da začnejo svobodno živeti. Svetovalec Vico Pincetti (KD) je podprl stališče, da ne sme biti spomenik postavljen samo padlim partizanom, ampak tudi žrtvam vo taboriščih ter se bolj nagibal k izvajanjem Dušana Brajnika. Pincetti je podprl predlog za popravilo šolskih poslopij, menil pa je, da se vaška skupnost ne bi smela izolirati ter živeti v getu. V Rimu so pripravljene zagotoviti dodatna sredstva za dograditev goriskega vodovoda. O tej novici so poročali že večerj. K dosedanjim devetsto milijonom bodo dodajni še 2,3 milijarde lir, tako da bo vodovod čez štiri leta dokončan. S tem denarjem bodo dogradili rezervoar na Kalvariji, cevi od črpalnice na Majnici do rezervoarja ter priključke na omrežje. Ko bo to delo opravljeno, nam voda z Mirzke ne bo več potrebna, ampak jo bodo v Novi Gorici uporabili za kritje vedno večjih lastnih potreb. Iz Nove Gorice prihaja čez Pristavo okoli ena tretjina vode, ki jo potrebuje Gorica, ostali dve tretjini nacrpamo v domačih jaskih, iz njih nacrpamo v domačih jaskih, iz vodovod čez štiri leta dokončan. S tem denarjem bodo dogradili rezervoar na Kalvariji, cevi od črpalnice na Majnici do rezervoarja ter priključke na omrežje. Ko bo to delo opravljeno, nam voda z Mirzke ne bo več potrebna, ampak jo bodo v Novi Gorici uporabili za kritje vedno večjih lastnih potreb.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA V GORICI IN ZVEZA SLOVENSKE KATOLISKE PROSVETE V GORICI v sodelovanju z Ustanovo za kulturne in umetniške prireditve EMAC iz Gorice KRSTNA UPORIZITEV V počastitev 30-LETNICE OSVOBODITVE RIŽARNA (dokumentarna drama) Dokumentarno gradivo: Besedilo: ALBIN BUBNIČ FILIBERT BENEDETIĆ MIROSLAV KOSUTA Režija: JOŽE BABIĆ MARIO URŠIĆ KLAVDIJ PALČIĆ ALEKSANDER VODOPIVEC MARIJA VIDAU Scena: NASTOPA ves ansambel Stalnega slovenskega gledališča, pomnožen z gosti in sodelavci Slovenskega amaterskega gledališča iz Trsta. Sodeluje tudi moški pevski zbor «Tabor» iz Opčin pod vodstvom dirigenta Svetka Grgiča. V torek, 27. t. m., ob 20.30 v gledališču «G. Verdi» v GORICI (Goriški abonma)

TURISTIČNO DRUŠTVO IZOLA prireditelj v sodelovanju z Zavodom za turizem Portorož 24. in 25. maja 1975 v Izoli tradicionalni PRAZNIK POMLADI z naslednjim programom: Danes, 24. maja — Ob 17. uri: Koncert godbe na pihala na Trgu JLA Ob 19. uri: Nastop mešanega pevskega zbora «Svoboda» iz Izole na Trgu JLA Ob 19.30: Nastop moškega pevskega zbora iz Dvorov nad Izolo Od 20. ure dalje zabava s plesom Jutri, 25. maja ob 20. ure dalje zabava s plesom do 24. ure ZA PRIGRIZEK, ZLASTI ZA RIBJE SPECIALITETE IN PIJALCO BO POSKRBJENO! Na vse prireditve je vstop prost Oba večera bosta igrala ansambla Ottavia Brajka in «Hermes» Vabljeni! Honorar za nastop na prireditvi poklanja glasbeni ansambel Ottavia Brajka Skladu za izgradnjo bolnišnice v Izoli

DREVI NA OPČINAH Spodbudno srečanje o problemih mišične distrofije Tržaška sekcija vsedravnega zveze za boj proti mišični distrofiji prireja v sodelovanju z rajonsko konzulto za vzhodni Kras zborovanje o problemih te hude mišične bolezni. Zborovanje bo priložnost za neposreden stik s to problematiko, ki jo oblasti preveč zanemarjajo, obenem pa bo priložnost za predstavnik zveze, da seznanijo skupnost vzhodnega Krasa ter široko javnost z distrofične bolezni na Opčinah. Srečanje bo dnevi, 24. maja, ob 20.30 v dvorani Finzarjevega doma na Opčinah in se ga bo udeležil tudi vsedravnega tajnika Zveze za boj proti mišični distrofiji Mirko Milkovič.

LEP PRIMER UVAJANJA LJUDSKEGA SODELOVANJA Inž. Rigonat in dr. Lavrenčič odgovarjala Štandrežcem na vprašanja o kakovosti vode Čez štiri leta bi se morali oskrbovati samo z vodo na Majnici V Rimu so pripravljene zagotoviti dodatna sredstva za dograditev goriskega vodovoda. O tej novici so poročali že večerj. K dosedanjim devetsto milijonom bodo dodajni še 2,3 milijarde lir, tako da bo vodovod čez štiri leta dokončan. S tem denarjem bodo dogradili rezervoar na Kalvariji, cevi od črpalnice na Majnici do rezervoarja ter priključke na omrežje. Ko bo to delo opravljeno, nam voda z Mirzke ne bo več potrebna, ampak jo bodo v Novi Gorici uporabili za kritje vedno večjih lastnih potreb.

Slovensko amatersko gledališče v Trstu v sodelovanju s Slovensko prosvetno zvezo prireditelj gostovanje DOBERDOBU DANES ob 20.30 v prosvetni dvorani DARIO FO «MARKOLFA» Kino Gorica VERDI 17.30-22.00 «Una strana copia di sbirri». A. Arkin in J. Caan. Barvni film. CORSO 17.15-22.00 «Profondo rosso». G. Lavia in M. Meril. Barvni film. Prevedeno mladini pod 14. letom. MODERNISSIMO 16.45-22.00 «E. Jony» prese in film. T. Bottoms in K. Fields. Barvni film. CENTRALE 17.15-21.30 «L'esorcicio». C. Ingrassia. Barvni film. VITTORIA 17.00-22.00 «La nipote». F. Muzio in D. Vargas. Barvni film. Prevedeno mladini pod 14. letom. Tržič EXCELSIOR 16.45-22.00 «Il fidanzamento». L. Buzzanca. Barvni film. PRINCIPE 17.30-22.00 «Il piatto piangente». A. Belli. Barvni film. Nova Gorica SOCA «Tigris», bolgarski barvni film ob 16.00. «Veliki Gatsby», ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00. SVOBODA «Rdeči oblak nad Riatom», ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00. DESKLE «Topovi z Navarona», ameriški barvni film ob 19.30. Včeraj-danes Iz goriškega maticnega urada ROJSTVA: Francesco Spazzali, Emanuela Zorcut, Elena Goia, Elisa Bertolotto. SMRTI: 83-letna upokojenka Maria Franzot. DEZURNA LEKARNA V GORICI Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Providenti. Travnik, tel. 29-72. DEZURNA LEKARNA V TRZICU Danes ves dan in ponoči je v Trzicu dežurna lekarna Alla Salute, Ulica Cosulich, tel. 72-80.

28. junija na Proseku pomembno kulturno srečanje

Prosvetno društvo s Proseka in Kontovela se že pripravlja na štiriindvajseto srečanje z bratskimi društvi iz matične domovine in Koroške. Proseko-kontovelsko društvo je namreč vzpostavilo trdne stike «Bratov Milavcev» iz Brežic, društvo «Svoboda» iz Stožiča pri Kranju ter SPD «Zarja» iz Zelenke Kaple na Koroškem. Med društvi je pred tremi leti nastala veža in iz nje dogovor za skupna srečanja, ki naj bi postala tradicija in zgled utrjevanja misli o enotnem kulturnem prostoru, ki ga meje ne morejo razkosati in osiiliti. Prvo skupno srečanje vseh štiriindvajsetih društev je bilo pred dvema letoma v Kranju, lani je bila skupna prireditev v Brežicah, letos na sta na vrsti Prosek in Kontovel. Letošnji gostitelji se, kot reče, na ta pomemben kulturni dogodek, ki presega meje teh dveh vasi in zavzema širši pomen za vso narodnostno skupnost v našem zamejstvu, že dolgo časa vestno pripravljajo. Že na začetku leta so določili datum srečanja, to je 28. junija, ter se okvirno dogovorili z društvi, ki bodo pri nas gostovali. Sedaj pa je že začela zadnja in najbolj mrljična faza priprav. V ta namen so se predstavniki društev in vanj včlanjenih skupin, kot sta pevski zbor «Vasilij Mirk» in dramska skupina, v teh dneh sestali v Soščevi hiši na Proseku, skupno s predsednicami in tajnikom Slovenske prosvetne zveze, ča bi se skupaj dogovorili o raznih organizacijskih in drugih vprašanjih v zvezi z gostovanjem treh prosvetnih skupin iz Slovenije in Koroške.

Uspešno delo zdravstveno higienske nadzorne službe

3.382 pregledov proizvajanja in predelovanja jastvin - Prijavljenih več prekrškov Nadzorna služba občinskega komisariata za higieno je tudi v mesecu aprilu opravila uspešno delo. V tem okviru velja omeniti predvsem številne pregledne zdravstveno-higienskega značaja po vsej tržaški pokrajini. Kot običajno so občinski izvedenci posvetili največjo pozornost objektom, v katerih predehuje, oziroma proizvajajo jastvine ter skladiščem prehrabnih snovi in pijač. Teh pregledov je bilo 3.382, nadzorniki pa so 223 vzorcev predložili v analizo. Kemijski oddelek laboratorija za higieno in profilakso je analiziral 123 vzorcev, 96 jih je analiziral mikrobiološki oddelek istega laboratorija, ostale 4 pa je pregledala državna ustanova Risi. Poleg tega prvenstvenega dela je služba nadzorovala tudi okolice. Tovrstnih pregledov je bilo 384, od katerih je bilo 33 v stanovanjih, ki niso najbolj primerna za bivanje. Posebno pozornost je nadzorna služba posvetila analizi morske vode. Blizu se namreč poletje, s tem pa se bližja tudi odprtje kopalnic. Zaradi tega je vedno pomembno in koristno poznati stopnjo onesnaženja morja. Nadzorniki so prejšnji mesec objavili odgovornim oblastem 19 prekrškov zdravstveno-higienskih norm. Točnejše gre za 4 primere protizakonitega pridelovanja žganja, za 1 primer pakiranja jastvin brez potrebne dovoljenja, za 1 primer pakiranja mesa brez žiga ter 2 primera nepravilnega prodajanja kruha, za primer neupoštevania predpisov zdravstvenega funkcionarja itd.

V mestni konzultu Slovenec ne more govoriti v materinščini

Predsednik (socialdemokrat) ni poskrbel za prevajalko V četrtek se je prvič sestala rajonska konzulta v Stražicah. Na mestni konzultu Slovenec ne more govoriti v materinščini. Predsednik (socialdemokrat) ni poskrbel za prevajalko. Vedno v četrtek so se sestali člani rajonske konzulte za mestno središče. Pod predsedstvom Alfia Zampija (PSDI) je bila seja v prostorih zavoda «Lenassi». Glavna točka četrtkovse seje je obsegala poročilo o urbanističnem načrtu, ki ga je imel občinski odbornik za javna dela Giuseppe Agati. V nadaljevanju seje je predsednik konzulte odgovoril na vprašanja raznih članov. Med drugimi je povedal, da trenutno ne more ugoditi želji predstavnikta Slovenske skupnosti Marka Brajnika. Le-ta je namreč izrazil željo, da bi na sejah konzulte govoril v slovensčini. Zato naj bi na sejah bil pripravljen prevajalec. Predsednik Zampij je povedal, da obstajajo objektivni razlogi, zaradi katerih bodo na prvih sejah poslovali brez slovenskega prevajalca. Sestanek članov mestne sekcije KPI Mestna sekcija KPI sklicuje danes ob 15.30 na sedežu v Ul. Locchi 2 sestanek vseh svojih članov. Na dnevnem redu razprava o bližnjih volitvah. Zborovanje KPI na Tržiškem Tudi na Tržiškem se je pričela volilna kampanja. Jutri zjutraj bo v kinodvorani «Excelsior» ob 10.30 srečanje komunističnih parlamentarcev s člani mestne sekcije KPI. Beseda bo tekla predvsem o sedanjem gospodarskem položaju in deželi ter o bližnjih volitvah. Proslavi ob 30-letnici v Peterelu in Renčah Goriška sekcija borčevske organizacije ANPI vabi vse svoje člane, da se množično udeležijo proslav ob 30-letnici osvoboditve, ki bosta v nedeljo v Renčah in v Peterelu. V Renčah se bo proslava pričela zjutraj ob 8.30 s športno manifestacijo. Ob 10.30 bodo odkrili spomniško ploščo domačemu padlemu borcu. V Peterelu pa se bo proslava pričela ob 15. uri.

UMESTITEV PETE RAJONSKE KONZULTE V STRAŽICAH

Edina točka seje v Stražicah je predvidevala izvolitev predsednika. Člani konzulte so predlagali dve imeni, in sicer Maurizija Salomonija (KPI) in Umberto Nocchi (KD). Kot predvidevala pravilnik, je za predstavnika izvoljen tisti član, ki v prvih dveh volitvah dobi 11 od 20 možnih glasov. V primeru, da nihče ne dobi toliko glasov, je treba glasovati tretjič. Tokrat pa zadostuje relativna večina. Tudi v Stražicah je bilo treba trikrat glasovati, da so izvolili predsednika, ki je Umberto Nocchi (dobil je 12 glasov), medtem ko jih je Salomoni dobil samo 5. Novoizvoljeni predsednik je izrazil željo, da bi rajonska konzulta takoj pričela z delom ter v skupnem prizadevanju vseh njenih članov rešila najnujnejša vprašanja te mestne četrti.

MAJ 1951 - 1975 OB 24-LETNICI INDUSTRIJSKE PRAZARNE Cremcaffè PRIMO ROVIS IZREDNA PONUDBA DO 31. MAJA ZACENŠI Z MESANICO MEC Zavoj 450 gr. čiste teže od 1.450 lir na 1.280 lir 1/4-kielogramska škatla od 900 lir na 750 lir IN DEKAFEINIRANI DK 005 Doza 95 gr. čiste teže od 450 lir na 390 lir Škatla 220 gr. čiste teže od 1.050 lir na 930 lir IZKORISTITE PRILOŽNOST Napolnite svoj dom s svežo aromo «Cremcaffè» s kavo praženo v Trstu V VSEH BOLJŠIH TRGOVINAH SUPERMARKE-TIH TER V DEGUSTACIJI NA TRGU GOLDONI

JUTRI NA OPČINAH Otvoritev novega športnega krožka Poleta Na prostoru nekdanje mladinskega krožka na Opčinah v Konkelski ulici, je te dni živahen vrvež. Poletovci, in še posebej člani novoustanovljene balinarske sekcije, opravljajo zadnja dela pri obnavljanju nekdanje barake in dvo-steznega balinarskega igrišča, kjer bo novo družabno središče Opčin. Dela so v glavnem končana. Treba je le še poskrbeti za opremo in ureditev vrta. Zato ni čudnega, če je na vrstu še pozno zvečer vse živo. Računajo, da bo otvoritev novega športnega krožka Poleta — tako se bo imenovalo novo družabno središče — jutri popoldne ob 17. uri. Vsem, ki se bodo udeležili otvoritve, bodo poletovci po stari navadi ponudili kozarec vina in kruh, in sicer za dobro srečo in uspešno delovanje krožka, ki bo namenjen predvsem odraslim ljudem. V novih prostorih bo namreč tudi dvorani bar, ki bo na voljo vsem članom, balinarsko igrišče, šah, karte in podobno. Športno društvo Polet vabi vse prebivalce Opčin, da se jutrišnje po-poldanske otvoritve udeležijo v kar največjem številu.

Sporno združenje «Doms in Komisija za doraščajočo mladino pri SKGZ» vabita na srečanje otroških telovadnih skupin iz Trsta, od Sv. Ivana, s Kati-nare, iz Nabre-zine in Gorice. Srečanje bo DANES, 24. MAJA, ob 15. uri v telovadnici «Val-letta» v dolini Kornar.

ZARADI NEPRAVILNOSTI NA VOZILU Financarji so pri Rdeči hiši aretirali tihotapca avtomobilov Gre za 32-letnega Salvatora Pezzottija iz Bergama V sredo zjutraj so financarji na mejnem prehodu pri Rdeči hiši aretirali 32-letnega Salvatora Pezzottija iz Bergama in ga odvedli v goriški zapor. Pezzotto je namreč osumljen tihotapstva ukradenih avtomobilov. Okoli 7.30 je financar Fortunato Cupi opazil na avtomobolu mercedesa z milansko registrsko tablico določene nepravilnosti. Avtomobil je bil prodan leta 1973, številke na regi-

Te dni je v Gorici izšla 63. številka revije «Iniziativa Isontina». V zadnji številki revije sta med drugimi članki tudi prispevka goriskega župana De Simonija, ki govori o pomenu Gorice kot obmejnemu mestu, ter Giorgia Zardija, ki piše o 30-letnici osvoboditve.

Razstave V TOREK, 27. maja, ob 18.30 bodo v prostorih galerije «La Bottega» v Ulici Nizza 4 odprli razstavo slik goriskega umetnika Attilia Carbonija. Razstavni prostori bodo odprti do 10. junija, in sicer ob delavnih od 17. do 20. ure, ob praznikih pa od 11. do 13. ure.

SLOVENSKI DIJAŠKI DOM «S. GREGORČIĆ» GORICA vabi na ZAKLJUČNO DOMSKO PRIREDITEV ki bo jutri, 25. maja, ob 17. uri v domskih prostorih, Svetogorska cesta 84. Ob 16. uri LJ RODITELJSKI SESTANEK. VABLJENI STARŠI, VZGOJITELJI IN PRIJATELJI MLADINE

NA ZASEDANJU MEŠANE NEMŠKO-JUGOSLOVANSKE KOMISIJE

Posebna pozornost posvečena izboljšanju blagovne menjave

Jugoslavija iz Zahodne Nemčije veliko več uvozi kot vanjo izvozi - Primanjkljaj zato krije iz drugih virov - To pa ni rešitev

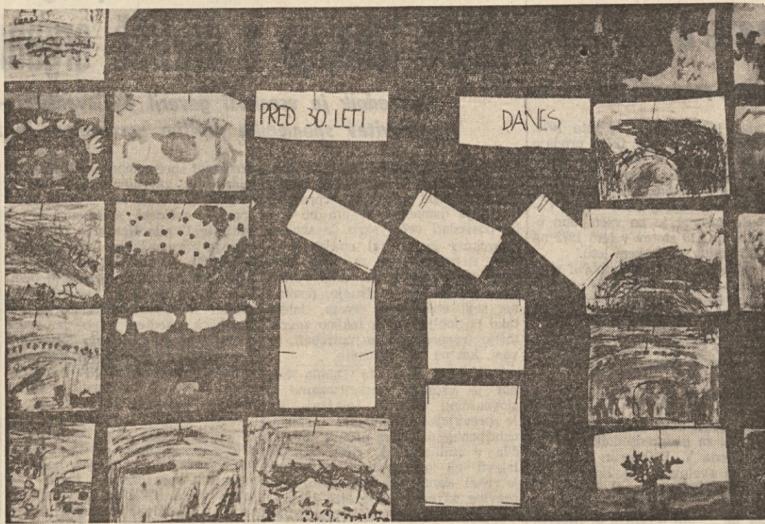
V Amshausenu ter v Bingenu v Zvezni republiki Nemčiji je bilo 12. in 13. t.m. osmo zasedanje mešane komisije za gospodarsko, industrijsko in tehnično sodelovanje med Jugoslavijo in Zvezno republiko Nemčijo. Zasedanje je bilo na ministrski ravni: jugoslovansko delegacijo je vodil dr. Emil Ludwiger, član zveznega izvršnega sveta in tajnik za zunanjo trgovino, zahodnonemško pa državni tajnik v zveznem ministru za gospodarstvo Zvezne republike Nemčije dr. Detlef Roverder. V delu mešane komisije so sodelovali gospodarstveniki obeh držav, ki so že v dosedanjih stikih vzpostavili tesnejše poslovno sodelovanje.

Prvo mesto Zahodne Nemčije drži v svojem izvozu v Jugoslavijo, v tem ko je v uvozu iz Jugoslavije na tretjem mestu, kajti prvo mesto zavzema Sovjetska zveza, drugo pa Italija. V letu 1974 je vrednost blagovne izmenjave med Zvezno republiko Nemčijo in Jugoslavijo dosegla vsoto 1 milijarde 724 milijonov dolarjev, pri čemer pa je Jugoslavija v lanskem letu v svojem izvozu v Zvezno republiko Nemčijo dosegla vrednost 1364 milijonov dolarjev. V istem letu pa so jugoslovanska podjetja kupila v Zahodni Nemčiji opreme, strojev in reprodukcijskega materiala za eno milijardo 360 milijonov dolarjev. Iz tega izhaja, da znaša primanjkljaj v jugoslovanski bilanci z Zahodno Nemčijo le malo manj kot eno milijardo dolarjev. Ta deficit pa predstavlja četrtino vsega jugoslovanskega zunanjetrgovinskega deficita.

Posebno vprašanje, o katerem so na tem zasedanju govorili, se nanaša na 470 tisoč jugoslovanskih delavcev, ki so na začasnem delu v ZRN. Prav tako so razpravljali o dolgoročnih proizvodnih kooperacijah med zahodnonemškimi in jugoslovanskimi industrijskimi podjetji. Od 406 registriranih pogodb jugoslovanskih podjetij s tujimi podjetji za medsebojno sodelovanje, se 154 pogodb nanaša na bilateralne pogodbe z nemškimi podjetji. Te pogodbe v glavnem temeljijo na sodelovanju v strojni, kovinski in električni industriji. Sedaj bi bilo treba to sodelovanje razširiti tudi na druge veje, da bi se s tem povečal izvoz jugoslovanskih izdelkov v Zahodno Nemčijo. Pri tem je treba takoj poudariti, da predstavljajo v jugoslovanskem izvozu v Zvezno republiko Nemčijo tri četrtine izvoza — dokončni indu-

(Nadaljevanje na 8. strani)

Trebenska šola proslavila tridesetletnico osvoboditve

OLIMPIJSKE IGRE BODO VENDARLE V MONTREALU

Kako je Drapeau prišel do potrebnih sredstev?

Te dni so bile igre spet v nevarnosti - Toda ne iz finančnih razlogov - Vsi načrti so bili še premalo optimistični - Tudi drugi efekt županovih zamisli

Listki olimpijske loterije

Kaj meni župan in kako nas bo oplatal? Tako so se spraševali udeleženci konferenci v trgovinski zbornici v Montrealu, ko je pred nekaj leti župan Jean Drapeau slovesno izjavil, da olimpijske igre v Montrealu ne bodo za kanadskega davkoplačevalca pomembne prav nobene, najmanjše žrtve. Jean Drapeau je bil prej znan po svojih zares svojevrstnih rešitvah, kljub temu pa denar je vendarle našel in nikomur ni do tega, da bi ga razmetaval. Kako bo Drapeau svoj načrt izpeljal brez zajejanja v mestno blaginjo? Kako bo finančni problem. Reševal brez zveznih blagaj? Bo kril stroške iz svojega žepa?

V glavnem je bil proračun s tem prikazan, načrt pa je bil zamisljen tudi kot velika propagandna akcija za olimpijske ideale po vsem svetu. Predvsem naj bi zanimanje za olimpijske igre povečali v javnem mnenju srebrni kovanci. Okoli 60 odst. teh je bilo namenjenih tujemu tržišču. Zamisel o razdelitvi stroškov je neki nemški časnik pozdravil kot prvi korak, da vsi plačajo predstavo, kateri sledijo. Sicer pa ne bo razdeljeno le breme, so komentirali Kanadčani, kajti tudi dobiček olimpijskih iger bo razporejen, bo šel v ves svet. Če bodo do leta 1976 prodali vse 60 milijonov srebrnih kovancev, bodo razni olimpijski odbori po vsem svetu prejeli skupno 13 milijonov dolarjev oziroma 8 milijard lir, ker bo kanadska vlada del prodajne cene odstopila posebnim državnim olimpijskim odborom, ki bodo zadolženi za prodajo kovancev. Vsota sicer ni kdove kako velika, če jo primerjamo s celotnim stroškom olimpijskih iger in če upoštevamo dejstvo, da se bo teh osm milijard lir razdelilo po vsem svetu, toda kot propagandna to kar dobro deluje.

Prva serija 9 milijonov kovancev je šla kaj naglo v promet in banke so takoj sporočile, da so predvidevanja za razpečevanje druge serije neverjetno dobra. Poleg vsega so kovanci, ki vsebujejo kar 92,5 odst. srebra, tudi dobra, rekli bi raje varna nalozba. Posebno velja to v deželah z močno inflacijo. Tudi v Evropi je bil milijon kovancev kaj malo prodan in prvotni delež 11 odst. so povečali na 14,2 odst.

Župana Jeana Drapeauja so nasprotniki v Kanadi opravičevali, da ne bo mogel kovancev razpečati v svet. Kot vidimo, so bili županovi računi utemeljeni. Nato so se potrudili tudi filatelisti, ki so poskrbeli, da je bila prva serija olimpijskih zmk razprodana že prvi dan razprodaje, celo še preden so poštni uradi zaključili svoj delovni urnik. Če so kovanci in znamke dobro šli v promet, če sta ti dve akciji zadovoljili načrte, je olimpijska loterija prekosil vse upe. Prvotno so računali na dobiček 32 milijonov dolarjev z eno najvišjo nagrado v znesku enega milijona dolarjev ob vsakem zrebanju ter z dodatnimi nagradami v skupnem znesku nekaj nad 7 milijonov dolarjev. Izkazalo pa se je, da so vsi ti računi skrajno skromni. Za prvo zrebanje so svoj prodajni 2,5 milijona srečk in namesto 8 milijonov dolarjev so zaslužili 11 milijonov. Drugo zrebanje, ki prvotno ni bilo niti predvideno, pa je »pobralo« kar tri milijone in pol srečk in nagradni

V veži osnovne šole v Trebčah so razstavljena dela, ki so jih trebčanski otroci napravili ob nedavnem praznovanju tridesete obletnice osvoboditve. Ob njih so objavljani tudi rezultati tekem, ki so jih otroci dosegli v pohodu, ki so ga pripravili ob isti priložnosti. Na prireditvi so poleg učencev domače osnovne šole in njihovih učiteljev sodelovali tudi starši, ki so pokazali svojim otrokom pot v prihodnost, kjer so se v dneh bojev med jugoslovansko osvobodilno vojsko in nacifasistično vojsko vodile v zadnjih dneh aprila 1945 borbe, krili trebčanski otroci skupno s starejšimi domačini, dokler nista bili vasi in okolica osvobojeni.

Za pohod okoli vasi in do jame so bili otroci razdeljeni v štiri skupine. Pohod je bil razdeljen na posamezne etape ali postojanke, kjer so ekipe dobile v ovinčih vprašanja, v glavnem iz zgodovine narodnosvobodilne vojne, vendar le tistega dela te zgodovine, ki se veča ali manj neposredno tiče domačega kraja.

Najbolje je odgovarjala skupina B, ki je tudi dobila prvo nagrado, skupina A in C sta si delili drugo nagrado, skupina C, ki so jo sestavljali najmlajši, ni dobila nagrade, pač pa pohvalo, predvsem za uveljavljanje in dobiček dodatnih 97 milijonov dolarjev, torej trikrat večji, kot so si ga zamisljali v okviru olimpijskega proračuna.

Izredne finančne rezultate montrealjski organizatorji tolmačijo s slovensimi izjavami, da bodo njihove ideje dale možnost tudi manj premožnim deželam, da se bodo lotile organiziranja podobnih prireditev. Toda kljub tem zares izrednim rezultatom na finančnem področju, ki so bile olimpijske igre v Montrealu že v nevarnosti, kajti zaradi stavke gradbenih delavcev je prišlo do zakasnitve gradbenih del in pred dnevi, prav te dni, je ves svet, posebno tisti, ki se s sportom bolj živo ukvarja, z nestrnostjo pričakoval vesti iz Kanade, ali se bodo zidari in gradbeniki lotili dela ali ne.

Končno je župan Montreala Jean Drapeau na osnovi izjav sindikalnih voditeljev zagotovil, da bodo strukture za olimpijske igre pravočasno nared. Pred tem se je govorilo, da bi se za to priložnost olimpijske igre preselile v Mehiko, kjer imajo ustrezne strukture nared že od predzadnjih olimpijskih iger. Pa tudi drugi so ponujali svoje usluge. Sicer pa je do olimpijskih iger še dolgo.

B. K. M. M.

Dva filma v Mladinskem krožku

Mladinski krožku v Ul. Gimnastice 72 bo kmalu zaključil filmsko sezono: prišli smo do predzadnjega tedna. Na vrsti bosta dva že najzavlejena, a vnaprej pomaknjena filma.

Prvi je ameriški zabavni film mojstra filmske komedije Franka Capre, z naslovom 'Lo stato dell'Unione' (The State of the Union, 1948). Film, v proizvodnji Liberty Films, je za nosilce glavnih vlog Spencerja Tracyja, Katherine Hepburn, Angelo Lansbury, Vana Johnsona, Adolpha Menjouja. Drugi pa je satira filmskega sveta, film 'Bilija Wilberja' ('Viale del tramonto') (Sunset Boulevard, 1950).

RADIO VELE VIZIJA

SOBOTA, 24. MAJA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

- 10.30 - 11.50 SOLA
12.30 Poljudna znanost: V pričakovanju otroka
12.55 Komični filmi: Nore glave in živi otroci
13.30 DNEVNIK in Danes v parlamentu
14.10 Odprta šola: Vzgojni problemi
16.00 - 17.00 SOLA
17.00 DNEVNIK in Izbranje loterije
17.15 Program za najmlajše
17.40 Program za mladino: Il dirodorlando
18.30 Poljudna znanost: Monografije
18.55 Dejavnost parlamenta
19.20 Nabozna oddaja
Kronike dela in Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 Punto e basta
Glasbena prireditev z Ginom Bramierijem in Sylvie Vartan
21.50 A - 2: Dogodek, zakaj?
22.45 DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

- 18.00 Sola danes: Pedagoški vzori
Oddaja je namenjena učnemu osebju
19.00 Sportni dnevniki: Kolesarska dirka po Italiji
20.00 Profili povojnih italijanskih glasbenikov: FLAVIO TESTI
Flavio Testi se je rodil pred 52 leti v Firencah. Spada med najbolj aktivne glasbenike naših časov. Cenjen je na eni strani kot zelo ploden skladatelj, na drugi pa tudi kot muzikolog, saj je na primer napisal več tekstov o glasbi kot 'Storie della musica italiana da Sant'Amrogio a noi', še prej je napisal 'Introduzione alla musica'. Flavio Testi je od 1952 do 1954 delal pri založbi Zerbini, nato je prešel k družbi Ricordi, nato je odšel po letu 1965 v Sovjetsko zvezo in sicer v Moskvo, Leningrad in Tbilisi, sodeloval je kot koncertist in 'Maggio musicale fiorentino', na beneškem festivalu sodobne glasbe itd. Nocoj bosta na sporedu dve njegovi deli, in sicer Cantata št. 4 za bariton in dva klarineta ter skladba Opus 23 za dva klarinira, dva komorna orkestra in tolkala. Skladbi bo izvajal milanski simfonični orkester

DNEVNIK

- 20.30 KDO, KJE, KDAJ? ISADORA DUNCAN
Nocojšnja oddaja temelji na nekem filmu, ki ga je režiral angleški režiser Ken Russel in obnavlja biografsko zgodbo, pa tudi vzdušje obdobja, ko je živeła slovita ameriška plesalka Isadora Duncan. Plesalka se je rodila leta 1878 v San Franciscu v zelo siromašni družini in je zato preživela otroška leta v velikem siromaštvu. Toda s svojo umetnostjo je kmalu obogatel in postala slavna, posebno v začetku našega stoletja, ko se je začela njena slovita kariera veline baletke. Isadoran Duncan je ustvarila poseben tip plesa oziroma baleta, katerega izvor izhaja iz stare grške umetnosti. Nato je v raznih mestih odprla posebne plesne šole, kot na primer v Berlinu, v Atenah in v Moskvi. V Sovjetsko zvezo jo je povabil sam Lenin

Z današnjim delom se zaključuje ciklus oddaj pod skupnim naslovom 'Zgodbe v eni sobi'.

Mark Hillary je mlad pisatelj, ki bi se rad uveljavil. Zaročen z Evelyn Pulver, hčerko industrialca. Da bi se pri dekletu nekako izkazal, si poveča dohodek s tem, da je zaposlen nekje kot posteljna in ima na skrbi zelo živahnega 6-letnega Phila, ki spravlja njegove živce v nevarnost. Phil je namreč nekega dne na neznan način prišel do očetovega samokresa, ki ga uperi proti Marku. Mark, ki se na čudežen način reši iz smrtno nevarnosti, pa zabrede v neverjetno situacijo, ker pride k njemu na obisk tajni agent, ki ga je poslala njegova ljubosumna zaročenka. In v tej situaciji se ponovno izkaže...

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 9.30, 12.00 TV šola
Šola za izobraževanje, Risanka, Književnost itd.
13.55 Nogometna tekma: RADNICKI - VOJVODINA (prenos iz Niša)
18.00 Obzornik
18.20 IZGUBLJENI SVINČNIK - mladinski film
Film 'Izgubljeni svinčnik' je star film in vendar je še vedno aktualen. Dogajanje je postavljen v razred neke podeželske šole, kjer je tudi svinčnik včasih bogastvo. In nekega dne enemu izmed otrok svinčnik izgine. Učiteljica nastopi zelo nepedagoško in brez dokazov obtoži nedolžnega šolarčka. Toda resnica pride na dan in tako učiteljica kot otroci so bogatejši za novo izkušnjo
19.30 DNEVNIK
20.00 IZ DEL BARNA ČOPICA
20.30 Festival mladih 75 - prenos iz Subotice
21.40 Moda za vas - poučna oddaja
21.55 DNEVNIK
22.15 SAŠA - film
Film je režiral Radenko Ostojić, ki je podelil glavne vloge Radi Markoviću, Dušici Zegarac in Bekimu Fehmiju. Radenko Ostojić je ilegalni boj sivojake mladine v okupacijskem zaledju zelo dobro in prepričljivo obdelal. Film govori o treh mladeničih, ki radi kvartirajo in se ukvarjajo s črno borzo. Ne ustrašijo se niti tloma. Pri eni taki akciji pa naletijo na ranjenca, ilegalca, ki je likvidiral zloglasne izdajalce in kolaboracioniste. Skrijejo ga na podstrežje in skrbijo zanj. Eden od fantov je zaljubljen v soškočo - sivojake. Zanj pa se zanima tudi eden najhujših oravduhov. Mladeniči slušajo, da jim je na sledi in zato ga ubijejo...

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 13.55 Nogometna tekma: Radnicki - Vojvodina
19.20 Nori risani svet - otroški program
20.15 DNEVNIK
20.30 Vzpon cloveka - dokumentarna oddaja
21.20 POLKOVNIKA - serijski film
22.10 Okna, sama gluha okna - balet

TRST A

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15
Poročila: 7.05 Jutrarnja glasba; 14.50 Veliki variete; 18.00 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umestnost in prireditve; 18.30 Koncertisti naše dežele: Basist Ivan Sancin in pianistka Neva Merlak; 18.40 Glasbeni collage; 19.10 Po družtvih in krožkih; 19.25 Orkester; 20.00 Šport; 20.55 Teden in Italiji; 20.50 Bartolov 'Alamut'; 21.30 Popevke.

II. PROGRAM

- 7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30
Poročila; 7.40 Lahka glasba; 8.40 Stare popevke; 9.35 Sirmjena kosbeni variete; 11.50 Zborovsko peje; 12.40 Plošče za polje; 13.50 Kako in zakaj?; 16.35 Gledališke novosti; 17.30 Posebna reportaza; 17.50 Kitchs; 19.55 Plošče; 21.30 Popoff.

SLOVENIJA

- 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 15.00, 19.00
Poročila; 6.50 Na današnji dan; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Pionirski tednik; 9.35 Plesni orkester; 10.15 Sedem dni na radu; 11.20 Z nami doma in na poti; 12.30 Kmetijski glasbeni; 12.40 Ob bistrov potoku; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 S pesmijo po Juligovotov; 18.30 Zajopimo in zagajamo; 19.00 Prenos RL; 19.30 Glasbeni weekend; 22.00 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

- 7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00
Poročila; 6.30 Jutrarnja glasba; 8.30 Popevke; 9.00 Vi in jaz; 10.00 Reportaza; 11.10 Nemogoči intervjuji; 11.40 Izbran spored;

V OGNJENEM VRTINCU

Risbe Vladimir Herceg Besedilo Ciril Gale

NOVOST NA KNJIŽNI POLICI

Dva tuja pesnika v slovenskem prevodu

Pri Državni založbi sta izšli dve knjigi, ki prinašata prevode dveh tujih pesnikov. Gre za knjigo izbrane poezije Lorda Byrona in prevodu Janeza Menarta in za knjigo pesmi Saint Johna Perseja, ki jih je prevedel Slavko Kumer.

Letos aprila je minilo 150 let, odkar je v Grčiji umrl angleški romantični pesnik Georg Gordon Noel Byron. Ta pesnik je poleg Shakespeara edini angleški pesnik, ki je odločno vplival na vsu Evropo. Tudi pri Slovencih je imel mnogo poznavalcev in občudovalcev ter tudi posnemovalcev. Pred dvema desetletjema je izšel izbor Byronove poezije v slovensčini, ki ga je pripravil Janez Menart. Knjiga je naložila na dober sprejem, bila je tudi razprodana in prevajalec Menart se je lotil priprave nove izdaje.

Izbor je vsebinsko dopolnil nekatera mesta posameznih pesmi tudi na novo prevedel in tako pripravil knjigo, ki je dovolj obširna, da lahko dobi bralec nazorno podobo o Byronu in njegovi poeziji. Prevajalec je prispeval tudi uvodno besedo, ki predstavlja slovenskemu bralec življenje in delo pesnika Byrona in njegov pomen za evropsko poezijo. Na koncu knjige so tudi opombe in pojasnila k posameznim pesmim. Ta spremna beseda je jasna, poučna in razumljiva vsakomur, saj je napisana tako, kot to Menart zna napisati jasno in umljivo, bralecem v korist. Čeprav temelji ne gre za novo izdajo Byronove poezije, temveč za knjigo, ki je v bistvu ponatis izdaje izpred desetletij, pa lahko vseeno podčrtamo pomembnost nove knjige. Že zaradi tega, ker je knjiga v prvi izdaji že zdavnaj pošla, Byron pa je tudi velik svetovni pesnik, ki ima pri Slovencih že dolgo tradicijo. Drugič pa tudi zato, ker je avtor izbora in prevajalec knjigo dopolnil, tako posamezne prevode kot tudi vsebinsko saj je dodal pesmi, ki jih prva knjiga nima (na pr. prvi spev epa Don Juan).

Saint John Perse je živi slovenski javnosti skoraj neznan, čeprav je leta 1900 dobil najvišje literarno priznanje, Nobelovo nagrado. Ta francoski pesnik in diplomat je bil rojen leta 1887 in je preživel pestro življenje po svetu, kjer je služboval kot diplomat in med zadnjo vojno, ko je se umaknil okupaciji. V Francijo se je vrnil iz Amerike šele leta 1958.

Po svojem prvencu leta 1909 je utihnil, potem pa je objavil svoje pesniške zbirke leta 1924 in nato leta 1942. Po vojni je objavil dve zbirki pesmi leta 1946 in 1957. Njegova poezija je izrazito intelektualistična, čeprav pesnik sam ne pripada ne tradicionalistični ne moderni avantgardni, polna metafor prispodob ter je usmerjena ne samo v sedanost temveč v prihodni čas. Pobliže bodo slovenski bralec lahko spoznali njegovo poezijo iz krajšega uvoda, ki ga je oskrbel prevajalec, ta pa je sicer napisal tudi pojasnila k posameznim pesmim.

Sl. Ru.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Končno boste izpeljali do konca delo, ki vam je zelo pri srcu. Naselili pa boste tujim spletkam.
BIK (od 21.4. do 20.5.) Napev ste togi in trmasti. Nekdo vam bo dokazal zvestobo.
DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Nekaj prijatelja na delovnem mestu vam bo pripravil presenečenje. Razčistili boste družinski nesporazum.
RAK (od 23.6. do 22.7.) Poverili vam bodo delo, ki je znak zaupanja. Neko prijateljstvo se bo spremenilo v globlja čustva.
LEV (od 23.7. do 22.8.) Če se ukvarjate z znanstvenim delom, boste imeli danes nujen dan. Vabljeni boste v novo družbo.
DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Področje dela se vam bo razširilo in s tem tudi možnosti za-

služka. Ne delajte krivic.
TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Koristnost vašega dela bodo opazili in vas cenili. Sprajzajte se z novo težko situacijo.
SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) S svojim smislom za praktičnost boste osvojili sodelavce. Ne bodite ljubosumni.
STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Delo vam bo šlo od rok, toda daleč ste še od uspeha. Zelo prijetno vžduje v družini.
KOZOROŽ (od 21.12. do 20.1.) Težave boste imeli z nekim trmasti sodelavcem. Bodite bolj pogumni in odločni.
VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Če imate opravka s težavnim delom, pokličite na pomoč strokovnjake.
RIBI (od 20.2. do 20.3.) S svojimi idejami boste prodrli, ker vam vsi zaupajo. Ne bodite vsiljivi in nadležni.

IZBOR IZ DELA

Poskočne le cene

Anglija po rasti inflacije na prvem mestu med zahodnimi državami - Vlada nemočna, konservativci brez ideje

OD NASEGA LONDONSKEGA DOPISNIKA

LONDON, 21. maja - Otočani v teh dneh, ko so jim celo uradne statistike povedale, da je njihovo gospodarstvo najbolj inflatorično med vsemi zahodnimi državami, z obojenjasko žalobnim humorjem najraje pripovedujejo zgodbo o dveh sestrah.

Bilo je po vojni - gre zgodba - in oče ni na smrtni postelji zapustil svojim hčerkanam po tisoč funtov, ki jih je imel naložene v delnicah. Ena sestra je svoj delež še naprej pustila v delnicah, druga pa ga je pretopila v gotovino in najela hipoteko za nakup hiše, ki jo je tedaj stala tri tisoč funtov. Prva, nespretna sestra, ima še danes delnice, ki so sedaj vredne le 167 funtov, druga, pametna, ki je zdaj odplačala hipoteko, pa ima hišo, ki je danes vredna 40 tisoč funtov. Morala - kot vsaka morala pač - te zgodbe je kajpak zelo poučna: denarja, tudi angleškega ne, se danes ne izplača spravljati v nogavice, ampak ga je treba kar najhitreje obrniti, vložiti v nekaj, kar ima trajnejšo in naraščajočo vrednost, najsi bo ta nekakša hiša, nakit, silike ali pa samo znamke. Poduk, ki se toliko bolj velja za britanski otok, ki je v zadnjih šestih mesecih zabeležil več kot 30-odstotno stopnjo rasti inflacije, povprečje za vse leto pa je tudi močno nad 20 odstotki. Niš čudnega to je, če se Otočani spričo takšnega naraščanja cen v teh časih posvečajo predvsem nakupu hiš. Računica pri tem je zelo preprosta: če ima Anglež v banki, denimo, tri tisoč funtov prihrankov, jih bo nemudoma dvignil in jih zastavil kot polog pri stavbeniški družbi, ki mu bo na osnovi vložnih tri tisoč funtov dala posojilo - hipoteko v znesku 9 tisoč funtov za nakup hiše. Otočan bo torej kupil skromno hišo za 12

tisoč funtov, zavedajoč se, da je to odlična nalozba, saj bo hiša - ob posojilnem trendu inflacijskega porasta - že ob koncu leta 1978 vredna najmanj 25 tisoč funtov. In medtem ko državljani marljivo in mrzlično nakupujejo hiše, se vladni in poslovni krogi ukvarjajo šele s škroki na britanske inflacije ter se vedno iščejo temeljni vzrok zanjo. Iščejo in polemizirajo, kajti vlada meni, da je za tako rapidno rast inflacije krivo predvsem inflatorično, več kot 30-odstotno naraščanje osebnih dohodkov, ki so jih s stavkami izsilili Trade Unioni. Ti seveda trdijo, da to ni res in dokazujejo, da je inflacija nemoteno cvetela tudi med Heathovim konservativno administracijo, ko so bile »zamrznjene« tako cene kot mezde (seveda je takšno dokazovanje le polresnica), saj je Britanija tedaj inflacijo suvažala zaradi spirale svetovnih cen in zavoljo pretirane emisije denarja. Pasivni vladi, ki samo renči na inflacijo in je napoveduje skrajna javnih izdatkov ter povisane davke - edini konkretni ukrep, ki ga sprejela Wilsonova vlada, je bil ta, da drastično omeji tiskanje denarja - je treba pristihi tudi pasivno konservativno opozicijo. Voditeljica Britanskih Torijcev Margaret Thatcher, ki so jo sploščka kovali v zvezde, se v parlamentu obnaša kot dobro vzgojen otrok iz viktorijanske dobe - »videti jo je, slišati pa ne« - in ne pride na dan z nobenim konstruktivnim predlogom za zatiranje inflacije. Kaže sploh, da je oto-

Spodrezani frak

...»Po Vietnamu in Watergatu vse kaže, da so tudi pristaši predsedniških kandidatov Forda, Reagena, Jacksona, Muskieja, Rockefellerja in Humphreya nezadovoljni in da bi hoteli za predsednika mlajšega človeka, ki bo bolj odgovorjal pričakovanjem osemdesetletom. Za primer lahko vzamemo kalifornijskega in newyorškega guvernerja, ki sta oba demokrata. Resda guvernerja nista

The New York Times

V nedeljo se je v Helsinkih končal šestnajsti kongres finske komunistične partije. Finski komunisti so po številu mest v parlamentu tretja najmočnejša komunistična partija v zahodni Evropi - za italijansko in francosko, Demokratična zveza finskega ljudstva, katere kolektivni član je tudi KP, ki ima v njej odločilno besedo, pa je druga najmočnejša politična sila na Finskem. Do leta 1971 je KPF sodelovala v vladni koaliciji.

Gre torej za pomembno politično silo in kongres finskih komunistov je bil dogodek, ki je veliko pomenil ne le za finske notranjopolitične razmere, ampak tudi za evropsko komunistično gibanje v celoti, kajti primer finske KP, ki je dejansko ves čas v »steri oblasti«, ne glede na to, ali njeni predstavniki sede v vladi ali ne, je v mnogocem poučen in upoštevanja vreden za vse tiste zahodnoevropske partije, ki so v približno enakem položaju, kot so na primer italijanska, francoska, španska in portugalska.

Sporna »nacionalna« linija

Pri vsem tem pa osrednji problem finskih komunistov - kot je pokazal tudi kongres - ni bil, ali, kako in na kakšnih temeljih sodelovati v vladi, oziroma kako politično uveljaviti in izvajati svoj vpliv, ampak je bila povsem glavna razprava o sodelovanju v praznični, da bi jo premagali. To je bila tudi osrednja tema kongresa in njegova glavna naloga.

Kot vse zahodnoevropske partije, ki so se dokopale do položaja množične in vplivne politične sile v svoji državi, se je tudi finska pri tem znašla pred nalogo, izdelati takšno politično doktrino in prakso, ki bosta delovali kot stvaren nacionalni politični in socialni program, kajti le tako je mogoče tudi v daljši perspektivi obdržati množično podporo, nenehno večati svoj vpliv in naposled računati tudi na odločilni delež oblasti. KP stori podobnega, kot je italijanska KP storila s svojim »zgodovinskim kompromisom«, je KP Finske storila na svojem petnajstem kongresu leta 1969, ko je sprejela »nacionalno« politično linijo, ki bi jo v najkrajših potezih lahko takole orisali: Vsaka partija mora biti samostojna in polgati računati za svojo politiko predvsem svojemu članstvu, svojemu delavskemu razredu in svojemu ljudstvu ter na tej podlagi prispevati h krepitvi prole-

Raznobarvne srajce

Razkol je šel tako daleč, da je prišlo že do dejanske delitve partije na dva dela. »Večina« in »manjšina« (v prvici sta se namreč uveljavila kar ta naziva za obe struji) sta začeli ustanovljati paralelne lokalne vodstvene organe in celo paralelne organizacije, kar je dobilo tudi zunanje optično, potrdilo na sedanjem šestnajstem kongresu. Tako je bila na primer Zveza demokratične mladine (komunistični podmladek) dejansko razdeljena na dve organizaciji. Večinska je v kongresni dvorani nosila rdeče srajce,

ANASTASOV: SLABI ČASI

»Rabotniško delo«, Sofija

VOŽNJA ZA PET KOPEJK

Metro proslavlja 40 let

Ne le da je najhitrejši na svetu, tudi najlepši je, trdijo Moskvočani - Vendar je v njem pogosto dolgočasno - Nerjaveče, marmorne in poslikane postaje

MOSKVA, maja - V letošnjem maju mineva 40 let od tistega dne, ko je stekla prva redna linija moskovskega metra, dolga le dobrih 11 kilometrov. Danes je v globinah pod Moskvo že nad 160 km prog s skupno kar 100 postajami.

Prva redna linija moskovske podzemne železnice je povezovala med seboj le dve postaji (Sokolniki in Park kulture), vlak pa je imel samo dva vagona. In medtem ko se je leta 1935 peljal z metrom 177 tisoč ljudi, se jih zdaj samo v enem dnevu prepelje z enega konca Moskve na drugi kar dobrih 5 milijonov. To pa pomeni, da četrtina celotnega potniškega prometa v Moskvi odpade na metra.

Vhodi v moskovsko podzemeljsko železnico so zelo mogočni in človek bi jih zlahka zamenjal za kakšne spomenike, ko ne bi nosili velike črke M. Pred postajami je običajno zelo živahno. Vhodna vrata se kar naprej odpirajo in zapirajo, potniki si v najbližjih kioskih kupujejo slaščice, zdej, ko je vroče, najpogosteje šadole, ali pa si v najbližjem avtomatu pogasijo ježo z gazirano vodo, ali kvasom, značilno rusko pijačo. V bližini postaj metra so običajno tudi razne stojnice z živili, tako da si ljudje domov prinesejo delo nakupijo najpotrebnejše prehranske izdelke.

Križi in krogi Sicer pa je to stvar nava de. Moskvočani, ki se jim mudi na delo ali po opravkih, pogostokrat kar tečejo po stopnicah navzdol. In celo stare babuške nikoli ne potarjajo. Postaje metra so izredno prostorne, z ogromnimi stebri in klopcami za utrujene potnike. Čeprav je vse mogočno in prostorno, pusti človeka hladnega, saj ni čuti pravega utripa tako velikega mesta, ki buči zgoraj. Primanjkuje pred-

Sistem moskovske podzemne železnice je narejen po sistemu ureditve mestnih cest. To je radialno - krožni sistem. Linije izhajajo namreč iz centra kot žarki, enako na polovici pa jih preseka krožna linija. Tako obstajajo štiri linije, ki se v centru križajo, tri linije so samostojni žarki in ena je krožna. Moskovski metra je najbolj znan po tem, da je najhitrejši na svetu, saj dosega povprečno hitrost 40,1 km, medtem ko doseže londonski 34, newyorški in tokijski 32, pariški metra pa 23 km na uro. Vrhu tega je moskovski metra najcenejši, saj ve-

30 km stopnic V vhodnih prostorih metra prodajajo najpogoste-

Kongres komunistične partije Finske

Ena partija, dve politiki

Kompromis med strujama je bolj površinski kot vsebinski

bistvenih posledic »nacionalne« politične usmeritve je bila vse tesnejše sodelovanje komunistov v Demokratični zvezi finskega ljudstva - množični organizaciji, ki združuje več naprednih družbenih organizacij.

Se preden je bila takšna linija sprejeta na petnajstem kongresu, je prišlo znotraj partije do ostrega razkola. Del članstva in vodstva - na čelu s podpredsednikom partije Taistom Sinisalom - je tako usmeritev ocenil kot oddaljevanje od razrednega bistva in proletarskega internacionalizma, kot »desni revizionizem«. Za Sinisalom je stal manjši del članstva in vodstva, medtem ko je večji del podpiral predsednika partije Arneja Saarina in njegovo »nacionalno« politično linijo. Ta večina je imenovala privržence Sinisala »leve oportuniste«. Razkol med manjšino in večino se je še zaostрил, ko se je KPSZ jasno opredelila za manjšino in Sinisala ter mu začela tudi javno izrekati zaupanje in podporo.

Polemika o Aleniusu Pred sedanjim kongresom je torej vladalo stanje dejanskega razpada partije na dve skupini, zato je bil prvi namen kongresa preprečiti tudi formalni razkol. Vodstvo je sprejelo obveznost, preprečiti razkol, in v začetku leta je obiskalo Moskvo, kjer je bil v pogovorih s predstavniki sovjetske partije dosežen sporazum, da ga je treba preprečiti. Vendar je bilo že tedaj očitno, da predhodni dogovor o preprečitvi razkola ni zares iskren, da se stališča niso zblížila in da bo pričakovani kompromis na kongresu bolj formalen kot vsebinski.

Zanimiv znak za to je bila predkongresna in potem kongresna polemika o Demokratični zvezi finskega ljudstva in njenem predsedniku levem socialistu Eleju Aleniusu. Leto je lani izdal knjigo »Finska variant«, ki je poskus, določiti stvarno nacionalno pot Finske v socializmu po mirni poti, upoštevajoč finske specifičnosti in ob sodelovanju vseh socialističnih sil, ne le komunistov. Preko njegovega hrta se je razvila ostra polemika med »večinom« in »manjšino«, kajti medtem ko je prva njegove poglede vzela kot eno

Spomini senatorja

Pogovor z ameriškim senatorjem Johnom Blatnikom - »Partizanska vojska nudila Hitlerju najmočnejši odpor«

»Spominjam se, kako je bil pred menoj ogromen trg z množico ljudi; spodaj smo bili v vrsti predstavniki tujih vojaških misij. Spregovoril sem v imenu ZDA in mislim, da je današnji sodnik Florian iz Maribora pri tem prevajal.« tako je bil pomenkom približ stisil, že nekoliko sivolas gospod, ki je vodil ameriško delegacijo na proslavi 30-letnice osvoboditve v Jugoslaviji, nekdanji predstavnik ameriške vojske misije pri glavnem štabu partizanov na Hrvaškem in v Sloveniji John Blatnik.

»To je bilo na sam dan osvoboditve Ljubljane maja 1945 ali en dan pozneje. V Ljubljano smo prišli iz Semčiča, potem ko smo dobro opravili napad na Žužem. Tam sem bil skupaj s komisarjem Janezom Hribarjem, se je še vedno živahno spominjal John Blatnik in navajal tudi še druga imena, med drugim generala Drapšina.

John Blatnik, ki je med obiskom v muzeju revolucije v Ljubljani identificiral nekaj še neznanih fotografskih posnetkov iz medvojnega arhiva, je v nadaljevanju pomenka nadaljeval, kako je enkrat prisel tudi v Trst in da je tudi tam govoril na množičnem mitingu na Trgu Unità. »Tam sem govoril na balkonu kot edini American poleg Rusa, Angleža in predstavnika jugoslovanske vojske, medtem ko od Italijanov ni govoril nihče.«

Trdna odločenost partizanov »Že na partizanskem ozemlju sem videl vso trdno odločenost in junštvo partizanov, pri čemer seveda ne smem pozabiti tudi vseh mater in starih mater, ki so ostajale doma, izgubljale svoje in hkrati vzdrževale partizansko vojsko s hranco: to so bili pravi največji heroji, ki je še razmišljal Blatnik, pri tem da dodal, da je šele v glavnem ameriškem štabu v Caserti v Italiji iz raznih analiz razbral, da so jugoslovanski partizani vezali s svojim odporom več nemške in kvizlinške vojske, kot pa sta to skupaj peta ameriška in osma britanska armada na Apeniškem polotoku.

Blatnik je za tem odgovoril na vprašanje, kako je v ZDA širil spoznanje o novi Jugoslaviji. O sami jalski konferenci ni hotel reči ničesar, čeprav je na njej skupno z Roosveltom sodeloval njegov poznejši dobri prijatelj Harriman. »Sicer pa so bili odnosi med Jugoslavijo in ZDA dokaj dobri, vendar bi bil lahko še precej bolj. Sam sem to najbolj občutil na lastni koži, ko sem kandidiral za člana ameriškega Kongresa. Mnogi so mi očitali da sem tiptovec in da nasadam komunistični propagandi. Preden sem bil z majhno večino izvoljen za člana Kongresa, sem decembra 1945 imel v Ameriki zelo veliko informativni predavanja s fotografijami in diapozitivami.«

Ko je John Blatnik omenjal leta 1946 do 1949, ko je bil najbolj izpostavljen kritiki v ZDA, je tudi navrgel ta krat razširjeno ali podtaknjeno mnenje v ZDA, češ da je Tito oportunist, ki sicer moizje zdej na Vzhodu zdej na Zahodu. Ko je Blatnik leta 1949 prišel znova v Jugoslavijo, je bil med drugim sprejet tudi pri Titu.

»Ko sem Titu to povedal, se je zasmel in se vprašal, če sta mar dve taki vesilici kot sta ZDA in Sovjetska zveza, podobni pajaku ali ut ki, ki bi bil lahko vsak ter nutek na poteg po svoje razmigali. Razen tega je rekel:

BOGDAN POGACNIK

politbiroju bo ostalo enako kot doslej, toda po novem bo ustanovljena posebna delovna skupina, ki bo proučevala vprašanja, o katerih v centralnem komiteju ali politbiroju ne bo mogoče doseči soglasja. Sklenjeno je bilo tudi, da je v vseh ravnih treba odpraviti paralelno dejavnost in razpustiti paralelne mladinske študentske in druge organizacije. Za predsednika partije je bil ponovno izvoljen vodja »večine« Arne Saarinen, za podpredsednika pa vodja »manjšine« Taisto Sinisalo.

Pripravek iz tujine

To so osrednje točke kompromisa, za katerega prav gotovo ni mogoče reči, da zares dokončno odpravlja razcep med finskimi komunisti. Očitno je namreč, da je formalen, površinski in da bistvena nesoglasja ostajajo praktično nedotaknjena. Razkol je samo prikrit, in še to ne zelo prepričljivo, ne pa odpravljen. Glede na to, da bodo avgusta ali septembra letos na Finskem parlamentarne volitve je vsaj do takrat mogoče pričakovati relativno zatišje, saj notranji spori partiji gotovo niso v korist, zato verjetno pa je, da se bo po volitvah polemika obnovila.

Ob vsem tem je gotovo zelo zanimiva in tudi širšega pomena volitve sovjetske partije. Kot rečeno, se je že prej jasno postavila na stran manjšine in Sinisala, tik pred kongresom je intervenirala z ostrim napadom na Aleniusa, na samem kongresu pa je vodja sovjetske delegacije, član politbiroja Arvid Peljše govoril sicer previdno, vendar v duhu, ki ga je mogoče razlagati samo kot podporo Sinisalu, kar je bilo vidno v tem, da je uporabljal frazeologijo manjšine, še posebej pa v tem, da ni podpril načela demokratičnega centralizma v tem smislu, da se mora manjšina podrežati sklepom večine, kar je sicer ena temeljnih postavk sovjetske partijske teorije in prakse.

Če si za hip priključimo v spomin, za kaj si prizadeva večinsko krilo finske KP (neodvisnost partije, nacionalna strategija in taktika boja za socializem, miren prehod v socializem, sodelovanje komunistov v koalicijski vladi in široko sodelovanje vseh naprednih in demokratičnih sil) in proti čemu je manjšinsko krilo (proti vsemu naštetemu), potem je tako jasna opredelitev sovjetske partije za manjšinsko krilo zelo zgovoren znak in opomin ne le za finske komuniste, ampak tudi za vse tiste zahodne komunistične partije, ki so v podobnem položaju, kot je finska.

Janez Stančič

Skopje, solidarno mesto

V Makedoniji več kot 700 družin že živi v solidarnostnih stanovanjih — Do konca leta še 1.500 takih stanovanj — Akcija se je razširila po republiki

OD NASE SKOPSKE DOPISNICE

V Makedoniji več kot sedemsto delavskih družin, ki imajo nizke osebne dohodke, živi v novih stanovanjih, ki so jih zgradili s solidarno zbranimi sredstvi njihovi tovariši-delavci. Ti delavci bi z lastnimi sredstvi težko prišli do stanovanja. Vendar plodovi solidarnosti stanovanjske gradnje, ki je postala sestavni del našega življenja in dela, šele prihajajo. Do konca decembra letos se bo v nova stanovanja vselilo še okrog 1500 delavskih družin.

Tudi za prihodnja leta planirajo intenzivno stanovanjsko gradnjo, ki jo bodo financirali iz solidarnostnega sklada. Vse to kaže, da je v Makedoniji in drugih republikah gradnja solidarnostnih stanovanj za delavske družine prerasla okvire prehodne akcije.

Skoraj v vseh makedonskih občinah že zidajo takšna stanovanja. To obliko stanovanjske gradnje načrtujejo dolgoročno, iščejo nove in boljše rešitve ter dopolnjujejo sedanje. V družbenopolitičnem in ekonomskem življenju te republike ima gradnja solidarnostnih stanovanj svoje, zelo pomembno mesto.

Skromen začetek

V Skopju, mestu solidarnosti, so leta 1972 začeli zidati prva solidarnostna stanovanja. Mestni sindikat je pripravil dokumente. Samoupravni sporazum so podpisali 20. marca istega leta. Število podpisnikov je bilo na začetku zelo skromno. Spoznanje, da so ta stanovanja potrebna, se je težko prebilo, če teže pa so se zanj odločili. Pozneje se je čedalje več delovnih organizacij lotilo akcije gradnje stanovanj iz solidarnostnega sklada in zdaj je več kot 450 delovnih organizacij že podpisalo ta sporazum.

Na podlagi sredstev, ki so jih zbirali, so naredili večleten program. Od leta 1972 pa do konca letos bi morali v

Skopju zgraditi s sredstvi solidarnostnega sklada skupaj 1150 stanovanj. Gradbeniki so uspešno opravili to nalogo. Skoraj vsa stanovanja so bila zgrajena v določenem roku.

Intenzivna gradnja prvih 137 solidarnostnih stanovanj v Skopju je trajala samo enajst mesecev. Delavci gradbenega podjetja, ki je ta stanovanja gradilo, so delali v dveh, včasih celo v treh izmenah, da bi jih pravočasno zgradili. Enajstmesečni rok je bil izpolnjen. Stanovanja so izročili v uporabo ob desetletnici skopskega potresa — 26. julija 1973. leta.

Štip nadaljuje

Kmalu za Skopjem so se odločili za gradnjo solidarnostnih stanovanj v Štipu. Delovne organizacije, še posebej večje, so na široko sprejele to obliko stanovanjske gradnje. Rezultati so tu. Kakih 80 delavskih družin že živi v takšnih stanovanjih, do konca maja pa se jih bo vselilo še 120. Nekatera od 480 stanovanj, kolikor jih bodo zgradili v prihodnjih letih, so že začeli zidati. Nekaj delovnih organizacij iz te občine je namenilo za gradnjo solidarnostnih stanovanj večje vsote denarja. Delavci v teh organizacijah pa so sklenili, da za solidarnostni sklad odvajajo dvakrat več sredstev, kot je bilo predvideno.

Akcija se je nato razširila v vsa makedonska mesta. V

Prilepu, Bitoli, Kumanovem, Tetovu in drugje so del solidarnostnih stanovanj že izročili delavskim družinam. Drugi del stanovanj pa bo zgrajen do konca letos. V nekaterih makedonskih mestih, kjer se je akcija zakasnila, so priprave za gradnjo v končni fazi, ponekod pa so že začeli graditi. V republiki Makedoniji torej ni večjega mesta, v katerem ne bi zidali stanovanj iz solidarnostnega sklada.

Hiter tempo zidanja je značilen za vso gradnjo iz solidarnostnega sklada. Gradbeni delavci in vsi, ki sodelujejo pri stanovanjski gradnji, vslagajo v delo vse moči, da pravočasno končajo predvidena stanovanja. Organizacije, ki niso izpolnjevale načrtovanih nalog, so zbrsali s seznama.

Hiter in poceni — je podlaga gradnje solidarnostnih stanovanj v Makedoniji. Upravni odbor sklada za solidarnostno gradnjo v Skopju je osnoval ekipo strokovnjakov, ki enkrat na teden obišče vsa gradbišča. Če gradnja objekta zamrzne, takoj ukrepa.

Značilnost gradnje solidarnostnih stanovanj v Skopju je poštovanost in samozaveštvost vseh tistih, ki so vključeni v delo. To posebej velja za člane upravnega odbora solidarnostnega sklada, ki so prejšnja leta, od prvih pionirskih korakov pa do da-

nes, ko je ta oblika stanovanjske gradnje v razvoju, s svojim delom in samoodpovedovanjem bedeli nad stanovanjsko gradnjo.

Težave pri sporazumevanju

Stanovanja iz solidarnostnega sklada so skoraj povsod cenejša od stanovanj, ki jih gradijo za tržišče, čeprav po velikem in opremljenosti v ničemer ne zaostajajo za njimi. Ponekod so bile lokacije zastojne, druge je bila njihova cena zelo nizka. V vseh občinah pa je zmanjšanje komunalne prispevek.

V letih, odkar gradijo solidarnostna stanovanja v Makedoniji, je bilo tudi nekaj nesporazumov, ki pa so bili predvsem rezultat nepoznavanja bistva gradnje solidarnostnih stanovanj. Solidarnost nekaterih organizacij se je zaustavila pri podpisu samoupravnega sporazuma. Niso izpolnjevale bistvenih določb tega sporazuma. Več organizacij ni pravočasno vplačevalo določenih sredstev na žiro račun sklada. Prav zato se veliko organizacij ni prijavilo na razpise za dodelitev stanovanj. V Skopju je prišlo do razločka v razlagi zakona, tako da so nekaj časa v sklad vplačevali manjši odstotek sredstev.

Gradnja solidarnostnih stanovanj v Makedoniji stoji že čvrsto na svojih nogah. Do konca leta bodo v Skopju, Štipu, Prilepu, Bitoli, Gvgeliji, Tetovu, Kumanovem in drugih mestih dokončali skoraj 1500 stanovanj iz solidarnostnega sklada, načrtujejo pa tudi postopno stanovanjsko gradnjo za prihodnja leta.

BOJANA POPOVSKA

Na kratko

15.000 gostov v Črnogorskem Primorju

TITOGRAĐ, 21. maja (Tanjug) — V Črnogorskem Primorju je te dni okoli 15.000 turistov, zvečine tujih. Samo v objektivih združenega podjetja Montenegro Turist iz Budve je okoli 6.000 gostov, kar pomeni, da je polna polovica zmogljivosti. Turistični in gostinski delavci poudarjajo, da bodo do konca maja polne tudi vse hotelske zmogljivosti, medtem ko pričakujejo naval domačih turistov do polovice junija, ko se začnejo šolske počitnice in letni dopusti. V prvih štirih mesecih in pol je bilo število preročitev za desetino večje kot v enakem obdobju lani.

Novi vozili iz Zastave

KRAGUJEVAC, 21. maja (Tanjug) — V kragujevskih zavodih »Crvena zastava« so začeli proizvajati dvoje novih vozil z eno in pol ter dvema tonama in z oznakama zastava 616 in 621, kamor vgrajujejo motorje, izdelane po licenci angleške firme Perkins. Vozilo 616 D ima motor s 55 konjskimi močmi in na 100 km porabi 10,9 litra goriva, zasebum kupcem pa ga prodajajo po 124.509 dinarjev. V vozilo 621 vgrajujejo motor z 81,5 konjske moči, porabi 12 litrov goriva na 100 km, maloprodajna cena pa je 220.825 dinarjev.

Mladinci bodo gradili cesto Grebeno-Fruška gora

NOVI SAD, 21. maja (Tanjug) — Na prvi seji štaba mladinske delovne akcije »Partizanska cesta 75« so ugotovili, da bo na prvi zvezni mladinski delovni akciji v Vojvodini v treh izmenah sodelovalo 30 brigad, v katerih bo sodelovalo več kot 1.500 srednješolcev, študentov, podeželske in delavske mladine ter pripadnikov enot teritorialne obrambe. Ki bodo od 15. junija do 31. avgusta gradili del teste od Grebenega do Fruške gore. S področja Vojvodine bo sodelovalo 18 delovnih brigad, iz drugih republik in pokrajin pa 12 mladinskih delovnih brigad.

Znova linija »Pan American« preko Beograda

BEOGRAD, 21. maja (Tanjug) — Ameriška letalska družba »Pan American« bo spet odprla redno letalsko linijo New York—London—Beograd—Bukarešta s 23. majem letos. To linijo je »Pan American« ukinil ob izbruhu energetske krize. Boeingi 707 bodo na tej liniji leteli štirikrat tedensko, dvakrat tedensko pa bodo prenočili v Beogradu. Pričakujejo, da bodo jugoslovanski potniki na tej liniji lahko plačali vozovnice v dinarjih.

Spet več vrtnin?

Z dodatnimi investicijami bi lahko na Koprskem povečali pridelovanje vrtnin letno za 20 % — Težave z vodo

Čeprav ima pridelovanje vrtnin na obali že dolgoletno tradicijo in ugodne klimatske pogoje, zadnje čase vedno bolj peša. Leta 1960 se na obali odkupili 4.465 ton vrtnin, leta 1970 pa je se 3.196 ton ali 29 odst. manj kot pred desetimi leti. Podobno je bilo tudi v zadnjih letih, ko se je odkup vrtnin gibal okoli 3.000 ton letno, čeprav so se cene bistveno znižale. Vzrokov za takšno razmere v pridelovanju vrtnin na Koprskem je več, kot je bilo rečeno na posvetovanju o stanju in možnostih razvoja vrtnarstva, ki so ga organizirali v okviru praznovanja ob 23-letnici Agrarje Koper.

Srž problema je v tem, da se v zadnjih letih, ko so bile odkupne cene vrtnin precej nižje, v proizvodnji pa neurejena, zanimanje za pridelovanje vrtnin začelo hitro zmanjševati. Hkrati s tem se je zmanjševalo tudi število kmečkega prebivalstva. Občina Koper je imela leta 1953 še 50,3% kmečkega prebivalstva, leta 1970 17,6% sedaj pa ga ima le še 14%.

Poslabšala se je tudi starostna struktura na kmetijah. Ker pa vrtnine zahtevajo veliko ročnega dela, na Koprskem pa se toliko več, ker jih pesti velika razdrobljenost, se kmetije bolj usmerjajo v pridelovanje tistih poljščin, ki zahtevajo manj ročnega dela. Zaradi tega se je v zadnjem času število pridelovalcev vrtnin precej zmanjšalo. Še pred 15 leti so imeli na Koprskem okoli 1.000 organiziranih pridelovalcev zelenjave, lani pa jih je bilo le še 416. Pridelovanje opušča manjši pridelovalci, medtem ko večje površine z vrtninami se povečujejo.

Pred 15 leti je prišlo poprečno na pridelovalca 5,5 tone zelenjave, lani pa že 7,5 tone. Nekateri pridelovalci pridelajo tudi po 50 ton. Hektarski pridelki so se v zadnjem času sicer povečali, zlasti pri paradizniku, kjer so uvedli nove hibridne sorte, vendar le-ti zelo nihajo. Nestalni pridelki se pojavljajo zaradi suše, toče, slane, večjih napadov boleznih in škodljivcev, velikokrat pa tudi zaradi nepravilne tehnologije, slabe izbire odgovarjajočih sort in slabega se-

mena ter tudi zaradi nepravilne uporabe umetnih gnojil. Obalna tla so tudi precej težka in zahtevajo precej gnojila, ki pa jim ga zaradi slabega razvoja živinoreje primanjkuje. Ta tla imajo tudi veliko apna, ki škoduje nekaterim vrtninam.

Zaradi tega pri Agrarji potrdarjajo, da Koprščina nima v vseh pogledih idealnih pogojev za pridelovanje vrtnin. Ugodne so samo klimatske razmere. Imajo dovolj sonca in toplina. Temperatura v zimskem času le redko pade pod 0 stopinj Celzija. Imajo pa tudi precej pomanjkljivosti, ki jih je treba popraviti, če bi imeli za te namene več denarja. Največ težav jim povzroča pomanjkanje vode, majhen odstotek humusa v zemlji, pomanjkanje delavcev, velika razdrobljenost parcel in neurejene tržne razmere. V zvezi s tem je bilo rečeno, da proizvajalcem ni mogoče jamčiti niti minimalnih odkupnih cen. Zato se je večkrat dogajalo, da so pridelki ostali na njivah. Razen tega pridelovalci kritizirajo preskottovne organizacije, ki pri večkrat nizkih odkupnih cenah podražijo njihove pridelke tri do štirikrat predno pridejo do potrošnika. Zato ni čudno, da cveti prekupčevanje. Dogaja se, da prekupčevalci zaslужijo dvakrat do trikrat več kot pridelovalci. Zato se tudi nekateri pridelovalci lotijo prekupčevanja, medtem ko lastno proizvodnjo zamenjajo. Čeprav so za zmanjšano pridelovanje vrtnin na obalnem

območju nekateri objektivni pogoji, ne moremo mimo tega, da so razmere takšne tudi zaradi neurejenosti, tako pri organiziranju proizvodnje kakor tudi pri odkupu in prodaji vrtnin, ki nam jih sicer v Sloveniji zelo primanjkuje in jih uvažamo iz raznih, tudi najbolj oddaljenih krajev države in celo iz tujine.

Da bi se razmere v tej sicer zelo perspektivni panogi nekoliko popravile, so lani pri tozid kooperacija Agraria oblikovali strokovni odbor za zelenjadarstvo, ki sicer še ni začel z delom, vendar ga vsekar čaka pomembne naloge na tem področju. Veliko pa si na Koprskem obetajo od ustanovitve poslovne skupnosti za zelenjadarstvo, ki naj bi povezovala proizvodnjo, pridelavo in prodajo vrtnin.

Pri Agrarji menijo, da na Koprskem kljub težavam in pomanjkljivostim obstajajo možnosti za večje pridelovanje vrtnin, vendar je v primeru, če bodo na razpolago sredstva za melioracije zemljišča, gradnjo prozornih objektov, rezervoarjev za vodo, namakalni napravi za modernizacijo proizvodnje pri pridelovalcih, ki imajo za to pogoje. Razen tega menijo, da je treba tudi za vrtnine določiti zagotovljene vsaj minimalne odkupne cene, s preskottovnimi podjetji pa skleniti dolgoročne pogodbe. V tem primeru bi lahko na Koprskem vsako leto povečali pridelovanje vrtnin za okoli 20 odstotkov. RAJKO OCEPEK

Od puške do sodobne oborožitve

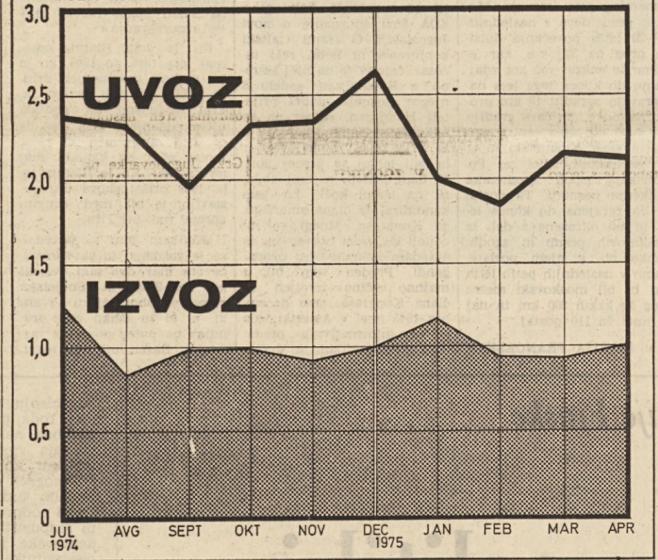
General Ljubičić na razstavi »30 let mirnodobnega razvoja naših sil«

BEOGRAD, 22. maja (Tanjug) — Zvezni sekretar za ljudsko obrambo general armade Nikola Ljubičić si je danes ogledal razstavo »30 let razvoja oboroženih sil Jugoslavije v miru« v domu JLA v Beogradu. Razstavo, ki so jo odprli ob 30-letnici osvoboditve, si je ogledal v spremstvu drugih uglednih stresašrin JLA.

Na razstavi je prikazana sposobnost naše industrije in države, da z lastnimi silami opremila našo obrambo s sodobno vojaško tehniko, kar je odsev naše neodvisne in nevrščene politike in odločnosti v uresničevanju vstatiš in sklepov ZKJ pod vodstvom tovariša Tita v graditvi in krepitvi splošne ljudske obrambe kot edine alternative v obvarovanju naše neodvisnosti, je poudaril Nikola Ljubičić.

GIBANJE SLOVENSKEGA UVOZA IN IZVOZA

OD LANSKEGA JÜLIJA NAPREJ — V MILIJARDAH DINARJEV
PODATKI: ZAVOD SRS ZA STATISTIKO

Oč naše beograjske dopisnice

Pred nekaj leti je človekovi volji uspelo ukrotiti moč Donave — zgradili smo hidroelektrarno Djerdap I, po velikosti peto na svetu, a že se pripravljamo na nova, še večja dejanja. Po vsem sodeč, se bo gradnja Djerdapa II začela že konec leta, čez 10 let pa naj bi uresničili tudi načrt za tretjo elektrarno na Donavi.

Ta reka je za proizvodnjo elektrike zanesljiva, saj je v njej vselej dovolj vode, in torej za gradnjo novih energetskih zmogljivosti primerna. Celotno takrat, ko gladine rek najbolj upadejo, lahko djerdapska hidroelektrarna proizvede na dan približno 8 milijonov kWh, trdijo strokovnjaki.

To pa je le nekaj več kot tretjina njenih zmogljivosti, če upoštevamo, da ta velikanka v zadnjem času vsak dan proizvede približno 20 do 23 milijonov kWh električne energije ali četrtino dnevne porabe elektrike v naši državi. Po vsem sodeč, bo tudi v tem letu proizvodnja rekordna podobno kot lani, ko je djerdapska hidroelektrarna dala 6 milijard kWh električne energije. Že v prvih štirih mesecih letos smo presežili 1,98 milijarde kWh, plan pa smo presežili v času, ko je najbolj primanjlovala elektrike.

Pravo vrednost bodo Djerdap in bodoče elektrarne dobile šele takrat, ko bodo zgradili visokonapetostno prenosno omrežje, ki naj bi povezovalo vzhodni del države z zahodnim. Tedaj se donavska voda ne bo več izlivala čez jez, ker energije ne morejo porabiti, čeprav so drugi kraji države v temi. Upoštevali, da pravkar gradimo daljnovodov 400 kW Obrenovac-Sid, ki se bo povezal z zagrebškim, lahko pričakujemo, da čez leto ali dve ne bo več težav s prenosom djerdapske električne energije.

Djerdap povezuje 400-kilovatnih daljnovodov z Beogradom, Borom (čez mesec bo dokončan tudi podaljšek do Niša) in z Romunijo. V to državo smo skupaj s Češkoslovaško in Belgija-

rijo doslej izvozili eno milijardo 550 milijonov kWh ali 7,8 odstotka celotne proizvodnje. Potem ko je začelo obratovati šest agregatov djerdapske elektrarne z močjo 1050 MW, je znašala skupna proizvodnja 20 milijard kWh električne energije. Zato je moral prenehati agregat delati več kot 8100 ur na leto, kar je svojevrstni rekord.

Izkušnje

Gradnja Djerdapa I — jezu s 14 pretočnimi polji, ki je zagotovila neugnan reko in povezal romunsko obalo z našo, dve ladijski splavnici in elektrarni — je pomenila bogato izkušnjo in uspeh za naše gradbenike. Zaradi jezu so morali izkopati 7,240.000 kubičnih metrov skalovja, 4.000.000 kubičnih metrov kanalov, vgraditi 3.700.000 kubičnih metrov betona, 250.000 ton armatur in jeklenih konstrukcij, 71.000 ton tehnološke opreme itd.

Domača podjetja so zgradila Djerdap I v rekordnem času od leta 1964 do 1972 in elektrika je stekla prej, kot so pričakovali. Predvidene časa in sredstev pravzaprav niso presežili.

V elektrarno so vgradili 65 odstotkov opreme domače proizvodnje, ki odliči deluje in je še en dokaz, da lahko domača strojogradnja in elektroindustrija računata na večji delež pri gradnji bodočih energetskih objektov v naši državi.

Reka, ki smo jo ukrotili, ni videti več tako grozljiva in najbrž bodo že konec leta stekla dela za gradnjo nove elektrarne z močjo 430 MW, ki bo dajala 2,6 milijarde kWh električne energije. Natančneje, končni rezultat bo 1,5 milijarde kWh, saj se bo z gradnjo nove elektrarne dvignila vodna gladina ob zdajšnjem jezu in Djerdap I bo izgubil del svoje moči.

Djerdap II

Prvi sporazum o gradnji Djerdapa II, ki predvideva, da si bodo romunski in jugoslovanski investitorji delili prigrsvevek 308 milijonov dolarjev za potrebe investicije, so sklenili konec marca. Sporazum določa, da bosta partnerja enako izkoriščala proizvedeno energijo tako kot tudi druge prednosti. Pričakujejo, da bodo zadnja pogajanja in podpis sporazuma julija, objekt pa naj bi bil končan leta 1983.

Še neizčrpana moč

Velika dejanja na Donavi

Novo gradnjo na velikanki bodo spremenile podobo krajev

Djerdap II, ki ga bodo zgradili približno 80 km niže od že zgrajene elektrarne v smeri Prahovo-Ostrovul Mare, bo imel dve elektrarni (eno na naši in drugo na romunski strani), 2 ladijski splavnici, 2 pretočna in 2 nepretočna jez, čez jez pa bo speljala cesta. Načrt predvideva tudi gradnjo železniške proge prek jez, kar naj bi precej izboljšalo prometne zveze z Romunijo.

Urejena plovba

Seveda je to le nekaj prednosti, ki jih prinaša gradnja novega sistema Djerdap, ki bo med drugim na primer rešil tudi vprašanje plovbe na tem delu Donave. Prvi korak so naredili že z gradnjo splavnice pri zdajšnjem jezu, ki sodijo med največje na svetu in katerih prepustna moč je približno 70 milijonov ton na leto. S tem je nevarna in počasna plovba, ki jo je terjalo to ozko grlo na Donavi, ostala le še spomin, ohranjen na slikah, te prikazujejo majhne ladje na poti skozi znameniti Sipski kanal, ki jih vlečejo sajaste lokomotive. Takrat so od Djerdapa do Beograda potova li dva ali tri dni, promet pa je bil komaj 16.000 do 17.000 ton na leto.

Danes prideš do glavnega mesta (proces pretoka traja le 70 do 90 minut) v enem dnevu. Ko bodo zgradili Djerdap II, bodo lahko plule skozi nove splavnice, dolge 310 in široke 34 m, ladje do 5000 ton nosilnosti, djerdapski del Donave pa bo lahko sprejel petkrat več ladij na leto — za 90 milijonov ton prometa.

Energija in turizem

Novo gradnjo na Donavi bodo še bolj spremenile podobo krajev, o katerih že danes ni več mogoče govoriti kot o zgolj poljedelskih. To še zlasti velja za Kladovo, ki je pred 12 leti imelo komaj 2000 prebivalcev, danes pa jih šteje približno 7000. Tu so se naselili novi prebivalci skoraj iz vseh krajev naše države, ki so prišli graditi jez. Mnogi so za vedno ostali, si ustvarili družine in se pozneje zaposlili v tovarnah, ki so nastale iz pomožnih delavnic djerdapske hidroelektrarne.

Danes ima ta kraj svoj jasno načrtan razvojni koncept, v katerem je na enem od prvih mest turizem. V Kladovu menijo, da ne bo zmanjkalo takih, ki bodo želeli doživeti lepote Donave, njenih sočesk in modrine vo-

dovja, videti zgodovinske spomenike, ki jih ima ta kraj na pretek, ali pa si vsaj ogledati energetske velikanki. Tako je lani prišlo več kot 180.000 turistov; skoraj 2000 jih je vsak dan obiskalo elektrarno. Ko bodo dogradili Djerdap II — bo tudi donavski vodovje bolj mirno — in ko bodo ureдили rečne bregove in kopaljšča, bo turistična žetev najbrž še bolj bogata. Rečna gladina v novem akumulacijskem jezeru bo nihala za največ 1 do 1,5 m, razlike v starem jezeru pa so tudi do 6 m.

Djerdap III

Donava bo povsem energetsko izkoriščena šele, ko bo zgrajena tretja hidroelektrarna reverzibilnega tipa, ki jo nameravajo postaviti približno 50 km od Djerdapa I. S to elektrarno naj bi torej izkoristili vsako kapljico vode, saj bi elektrarna poneli in takrat, ko je presežek električne energije, črpala vodo iz Donave in jo poganjala v gornje akumulacijsko jezero (400 m nad rečno gladino). Za obratovanje tej močni črpalki bi uporabljali ceneno nočno energijo, takrat, ko bi potrebovali največ energije, pa bi obratovali turbine, oziroma bi pošiljali v omrežje najbolj kakovostno energijo.

Gradnja Djerdapa III bi potekala v treh etapah; prvi agregat z močjo 600 MW naj bi začel obratovati po letu 1985 in proizvedel na leto približno 2 milijardi kWh najbolj kvalitetne energije. Skupna moč tretjega djerdapskega sistema bi znašala 1800 MW, proizvodnja energije pa 5,6 milijarde kWh.

Možnosti, da bi se gradnja tega objekta (ki vendarle presegata naše potrebe in zmogljivosti) lotili prej, kot je bilo predvideno, pa se odpirajo ob velikem zanimanju, ki ga za električno energijo kažejo države SEV. Določili naj bi le še čas, tempo in nadobnosti v zvezi z gradnjo in projektom Djerdapa III.

Bojana Jager

SPORT SPORT SPORT

KOLESTARSTVO

GIRO D'ITALIA

Perurena in De Vlaeminck zmagovalca obeh poletap

Španec Galdos nosi še vedno roza majico

POTENZA, 23. — V današnjih dveh delih 7. etape kolesarske dirke po Italiji so spet zmagali tujci. Zjutraj je v sprintu po 123 km vožnje od Castrovillarija do Padule zmagal španec Domingo Perurena, ki je v sprintu premagal štiri Italijane, med katerimi je bil tudi Bertoglio, ki je bil kakih 18 km pred ciljem praktično že prvi na lestvici, saj je glavina imela več kot minuto zaostanka. Vendar so španski kolesarji poskrbeli, da se je v zaključnem delu zaostanek skrčil in Galdos je tako obdržal majico najboljšega.

Padovi na 90 km dolgi in valoviti progi. Po odlični vožnji na dirki po Lonjerju, ko je moral prepuščati nabraženo orožje le nekaj kilometrov pred ciljem zaradi defekta na kolesu, bo tokrat Vižintin imel možnost, da se izkaže na dirki, ki ne predstavlja velikih naporov, razen vzpona na Teolo.

VETERANI V MILJAH
1. Club Fortitudo «Bar Marina» bo pod pokroviteljstvom mlinske občine priredil nogometni turnir veteranov za 1. trofej «Rico Costanzo» (odbornik Fortituda, ki je prejeto umrl).

Turnirja se bodo udeležile naslednje ekipe: Triestina, Ponziana, Monfalcone in Fortitudo.

Spored: 31. maja, ob 18.00 in ob 19.30 kvalifikacijski tekmi; 2. junija, ob 18.00 finale za 3. in 4. mesto, ob 19.30 finale za 1. in 2. mesto.

Mlada ženska odbojkarica šesterka tržaškega Bora (na sliki) se bo v prvenstvu 1. divizije pomerila v slovenskem derbiju s Slogo

ODBOJKA

Sokol bo moral položiti na mizo vse svoje karte

Z zmago nad Volley Ballom bi si priboril vstop v višjo ligo

1. ženska divizija

Drvi bo v tej ligi zadnje kolo. Prav ta zadnji prvenstveni nastop bo izredno važen. Osrednja tekma kola bo v Nabrežini med domačim Sokolom in vodilnim Volley Ballom iz Pordenona. Razlika med tema dvema tekmečema znaša pred nocošnjim zadnjim odločilnim spopadom dve točki v korist gostij. Kot je znano so odbojkarice Sokola zmagale v prvenstvenem obračunu s 3:0. Ne glede na nekatere nepričakovane poraze se Sokolu le nudi poslednja priložnost, da zamujeno nadohadi. Poleg tega, da igrajo varovance trenerja Ušaja pred domačimi gledalci je še veliko bolj važno dejstvo, da so Nabrežini v letošnjem prvenstvu vedno zaigrale odlično s močnimi nasprotnicami. Upajamo, da bo tako tudi to pot. Domačinke morajo zmagati za vsako ceno in ni važen izid izgubljenih setov, ker go-

vtori ta razlika občutno v korist Sokola. Istočasno se bo pričela tekma na Proseku med Kontovelom in PAV Despar iz Vidma. Tudi ta tekma je izredno važna, saj bo odločala o končanem tretjem mestu. Kontovelke so pokazale v zadnjih nastopih soljne igre in so tako nesporno favoritine. V slovenskem derbiju se bosta na stadionu «1. maj» spoprijela Sloga in Bor. Velike favoritinje so nedvomno igralke Sloge, ki so v tem srečanju domačinke.

tere bodo izpadli. Tekma Dom (Gorica) — Lambertin Sportivo bo drvi ob 20.20 v teledvodnici Stella Matutina v Gorici (1.1. Nizza 36). Za to tekmo so bili sklicani vsi igralci Dura, ki se bodo do morali zbrati ob 19.45 pred »graj omenjeno telovadnico».

Druga goriska ekipa, Olimpia, pa bo v tem zadržnem kolu, in sicer jutri zjutraj, igrala v gosteh, v Pradamu pri Vidnu proti tamkajšnji šesterki Il Pozzo.

Po zadnjih porazih so si »modri» pripravili napredovanje v višjo ligo in zato bodo tudi v prihodnji sezoni igrali v 1. moški diviziji.

Protii Il Pozzo bi morala Olimpia zmagati, saj je to ekipa, ki bo letos izpadla iz tega prvenstva.

Toda morala pri Olympiji je v tem trenutku nizka, kar bi lahko imelo določeno težo pri razpletu srečanja. Gotovi pa smo, da se bodo igralci Olimpie potrudili, tako da bodo lepo zaključili letošnje prvenstvo. Tekma Il Pozzo — Olimpia bo jutri, ob 11. uri v Pradamu (Trg Chieska) I. K.

3. moška divizija

V prvem povratnem kolu 3. odbojkarke divizije se bo drvi druga šesterka Krasa pomerila v gosteh s tržaško ekipo Solaris, ki sodi med boljša moštva te lige. Potem ko se je v prvem srečanju krasovcem zmagala le za las izmuznila iz rok, predstavnik žgoniške občine tokrat upajo, da jim bo vendarle uspelo izbojevati svojo prvo prvenstveno zmago. Tekma Solaris — Kras bo drvi v telovadnici šole Petrarca ob 18. uri.

Dve zmagi Jugoslavije

V nadaljevanju balkanskega odbojkarkega prvenstva sta zmagali obe jugoslovanski reprezentanci. Izbrani vrsti »plavih« sta se v obeh konkurencah pomerili z Albanijo. Moški so nasprotnike odpravili s prepričljivim 3:0 in to z rezervnimi igralci. Nekoliko več težav pa so imele ženske, ki so zgubile prvi niz. Pred tem nastopom je Jugoslavija (vedno v ženski konkurenci) prepričljivo odpravila slabe Grkinje, ki so se morale zadovoljiti s sedmimi osvojenimi točkami v vseh treh setih. In oboje konkurenca sta po dveh, oziroma treh nastopih na samem vrhu Jugoslavije in Romunija. V 3. kolu bodo Jugoslovani igrali z Grki, Jugoslovanke pa z Romunjami. IZIDI 2. IN 3. KOLA

Table with 2 columns: Country and Score. Rows include Romaniaia - Albanija 3:0, Bolgarija - Grčija 3:0, etc.

Table with 2 columns: Country and Score. Rows include Romaniaia - Albanija 3:0, Bolgarija - Grčija 3:0, etc.

Table with 2 columns: Country and Score. Rows include Romaniaia - Albanija 3:0, Bolgarija - Grčija 3:0, etc.

Table with 2 columns: Country and Score. Rows include Romaniaia - Albanija 3:0, Bolgarija - Grčija 3:0, etc.

Table with 2 columns: Country and Score. Rows include Romaniaia - Albanija 3:0, Bolgarija - Grčija 3:0, etc.

Table with 2 columns: Country and Score. Rows include Romaniaia - Albanija 3:0, Bolgarija - Grčija 3:0, etc.

Table with 2 columns: Country and Score. Rows include Romaniaia - Albanija 3:0, Bolgarija - Grčija 3:0, etc.

Table with 2 columns: Country and Score. Rows include Romaniaia - Albanija 3:0, Bolgarija - Grčija 3:0, etc.

Table with 2 columns: Country and Score. Rows include Romaniaia - Albanija 3:0, Bolgarija - Grčija 3:0, etc.

Table with 2 columns: Country and Score. Rows include Romaniaia - Albanija 3:0, Bolgarija - Grčija 3:0, etc.

Table with 2 columns: Country and Score. Rows include Romaniaia - Albanija 3:0, Bolgarija - Grčija 3:0, etc.

Table with 2 columns: Country and Score. Rows include Romaniaia - Albanija 3:0, Bolgarija - Grčija 3:0, etc.

Table with 2 columns: Country and Score. Rows include Romaniaia - Albanija 3:0, Bolgarija - Grčija 3:0, etc.

Table with 2 columns: Country and Score. Rows include Romaniaia - Albanija 3:0, Bolgarija - Grčija 3:0, etc.

KOŠARKA

1. MOŠKA DIVIZIJA

TOKRAT NA SPOREDU SLOVENSKA DERBIJA

Borovi člani se bodo udeležili turnirja v Tolminu

Prva divizija
Tudi prva moška divizija se bliža koncu. Za drvi bo v Gorici dokaj važno srečanje A skupine med Domom in Kontovelom. Obe ekipi imata namreč še majhne možnosti, da se uvrstita na drugo mesto za se ne preuranjenim Radicijem Artemjem iz Gorice in da se tako kvalificirata v nadaljnji del prvenstva. V prvem srečanju je zmagal Kontovel, tokrat pa bodo domovci še posebno nevarni, saj bodo igrali na lastnem igrišču. Bor B bo tudi zaposlen danes. Druga Borova ekipa bo namreč igrala proti prvemu z lestvice, proti ekipi Radici Arte. V B skupini bo na sporedu še en slovenski derbi. Jutri se bosta namreč na stadionu Prvi maj spoprijela Bor A in Polet. V prvem srečanju so borovci zanesljivo zmagali. Trenutno so na drugem mestu lestvice in bodo jutri skušali obdržati to mesto, saj bi se uvrstili v finale tega prvenstva.

Turnir v Tolminu
Borova članska ekipa, ki je v četrti uspešno igrala v Dolini proti ljubljanski Olympiji, se bo jutri udeležila turnirja v Tolminu. Poleg domače ekipe bosta na tem turnirju nastopila še Bor in domači vojni oddelek.

NOGOMET
PO POSREDOVANJU CONI
Nogometasi jutri ne bodo stavkali

MILAN, 23. — Po štirih urah pogovorov, v katerih je posredoval CONI, so nogometasi preklicali stavko, ki so jo proglasili za nedeljo. Nogometasi so dosegli sporazum predvsem glede člena 12 pravilnika, ki zadeva starostno omejevanje za profesionalne igralce. S prvim julijem ga bodo namreč odpravili.

MINIBASKET
OB 10-LETNICI BREGA
Bor prvi finalist Kontovel pa drugi

Bor — Breg 53:19 (23:9)
BREG: Korosec 4, Florjan Zerjal 6, Čok 4, Tedesco, Štrajn, Kozina, Corbatti 3, Pertot 2, Peter Zerjal.
BOR: Škerl 8, Furlan, Svava 13,

KOŠARKA

Srečanje borovcev z Olympijo je navdušilo številne gledalce

Naši fantje so zaigrali dobro in jim je le za las ušla stotica

Bor — Olympija 99:128 (44:66)
BOR: Klobas 18, P. Starc 22, Guštin 10, Vatovec 6, Kraus 10, Kralj, Fabjan 6, Barazzutti, Ambrožič 13, Francia 4, Sirk 10.
PM: 11:22
OLIMPIJA: Gvardjančič 23, Nuhanović 29, Macura 14, Subotič 34, Šager 9, Gerdajs 5, Perkovič 6, Šušteršič 5.
PM: 14:26
PON: Ambrožič.
SODNIKA: Sergij Tavčar in Adrijan Sosič.
Ime gostov je privedlo v telovadnico veliko število gledalcev, tako da je bila dvorana nabit polna. Prikazana igra je bila res na visoki ravni. Pred začetkom tekme je predsednik Brega Kljaban pozdravil s kratkim govorom prisotne, nato so mladi košarkarji podarili gostom sopek cvetic.

»Plavi« so začeli s peterko Klobas, Starc, Vatovec, Sirk in Fabjan. Za to priložnost se je vrnil med »plave« tudi Peter Starc, ki je vidno ojačil domačo ekipo. Trener Olympije Peter Brumen pa je na igrišču celo povelj Gvardjančiča, Nuhanovića, Macuro, Subotiča in Sagra. Iz uvodnih potoz je bilo razvidno, da »plavi« ne bodo igrali podrejene vloge. Domačini so takoj povedli, toda izkušeni gostje so z razigranim Subotičem takoj nadoknadili in povedli. Višinska prednost se je zelo zopolna pri odbitih žogah, saj so Macura, Subotič in Nuhanović, ki igra zelo uspešno tudi v prvi jugoslovanski ligi, lovili vse žoge, tako pod svojim kot pod Borovim košem. Toda domačini so se s pomočjo viharnega navijanja publike zelo dobro upirali in tako je bila tekma vsekoli zanimiva. Ob koncu prvega polčasa je razlika znašala 22 točk.

V drugem polčasu so »plavi« pripravili lepo presenečenje, saj so pravilno slovit goste v težave. Vseeno pa so ljubljanci prevladovali pri odbitih žogah in je Nuhanović nadaljeval svoj osebni »show«. Toda Peter Starc se je raziral in je dokazal, da je prav on najboljši Borov igralec. Toda tudi ostali so se izkazali in navdušili občinstvo z nekaterimi učinkovitimi protinapadi pri katerih se je uveljavil Egon Guštin. Tudi Klobas, ki je v začetku imel nekaj težav z visokim Subotičem, si je opomogel in zaigral v nadaljevanju tako kot zna. Poleg teh je učinkovito zaigral tudi Kraus, ki se je ostro boril pod koši. Ljubljanci so igrali sproščeno in

dosegli stoti koš s šagrom. Boru pa se je tudi nudila priložnost dojeti sto košev, toda kljub burnemu navijanju »plavi« niso dosegli prestižnega rezultata. Cilj so zgrešili le za pičlo točko in so se uvrstili pri 99.

Vsekakor je bilo to uspešno srečanje, ki je navdušilo gledalce. Pred tem so v minibasketu odigrali dve tekmi in dosegli taka izrida:
Kontovel — Polet 45:31
Breg — Bor 19:49
Peter

Turneja ameriških profesionalcev
Konec v Varaždinu?
Kaže, da je afera s turnejo ameriških profesionalcev po Jugoslaviji pri koncu. Po zadnji tekmi v Varaždinu, kjer so Američani z veliko težavo premagali mlado jugoslovansko reprezentanco le s točko razlike (70:69), je jasno, da predstavlja McGregorjeva četa le veliko ekonomsko breme. V Varaždinu je namreč tekmi prisostvovalo le 200 (!) gledalcev. Kaže, da so imeli domači organizatorji v zvezi s to tekmo kar 5 milijonov starih din izgube.

Medtem pa bi morali Američani igrati v Splitu proti prvi reprezentanci Jugoslavije. Kaže, da do tega srečanja ne bo prišlo in da bo Jugoslavija igrala trening tekmo proti Jugoplastiki.

ATLETIKA
V Gorici
Deželno prvenstvo
Deželno prvenstvo v atletiki za člane in mladince bo danes in jutri v Gorici. Spritico zebre forme atletov iz Furlanije - Doljske krajine se pričakuje, da bo to tekmovalje, ki bo praktično zaključilo uvodni

Table with 2 columns: Rank and Name. Rows include 1 - prvi, 2 - drugi, etc.

V ČETRTEK V DOLINI

Srečanje borovcev z Olympijo je navdušilo številne gledalce

Naši fantje so zaigrali dobro in jim je le za las ušla stotica

del sezone, na zelo visoki tehnični ravni. Ni sicer še gotovo če bodo na prvenstvu nastopili vsi vrhunski atleti — na primer videmski skakalci v višino — dobri rezultati pa bodo prišli na dan tudi brez njih. Slovenska atletika je letos vse moči zastavila v vzgojo naraščajočih v Gorici bo tekmoval na primerni ravni le Duško Svab. Ta srednjevrstni igralec bo tokrat tekmoval na 400 m čez ovire. Trenutno je Svab v dobri formi in v upravičeno računa na zelo dober čas okoli 57 sekund. Ob 15.30 bo tekkel v predteku in v njem skušati doseči kar najboljši čas. Ne more taktizirati za morebitni finale, ker ima zaradi službenih obveznosti res odmerjen čas.

SAH
V ZGONIKU
Uspel šahovski turnir Krasa

Po daljšem mrtvilu je spet začela dejavnost šahovskega odseka SK Kras, ki je v preteklih dneh priredil članski turnir, katerega se je udeležilo skupno 11 šahistov. Razveseljuje je ugotovitev, da se je tekmovalca udeležilo nekaj zelo mladih in obetavnih šahistov, ki se zamenkrat še niso mogli enakovredno kosati s stariimi ljubljančani. Povsem zaslužen je končno prvo mesto osvojil L. Bitežnik, ki je s svojo premeteno igro nadiral vse nasprotnike. Edina, ki sta se mu enakovredno upirala, sta bila J. Budin in Z. Obad, vendar sta se morala zadovoljiti le s častno uvrstitvijo. Od mladih zastopnikov sta prijeto presenetila L. Milič in J. Rebula. Ob tej priložnosti je šahovski odsek nabavil nekaj šahovskih ur in upajamo, da ne bodo ostale neizkoriščene, temveč da bo odsek uspešno s mnogih podobnih tekmovalnih pobud.

KONČNA LESTVICA
1. Lev Bitežnik 10
2. Janko Budin 9
3. Zdravko Obad 8
4. Stanko Budin 8
5. Joško Gruđen 6
6. Ljubo Milič 4,5
7. Janko Gruđen 4
8. Jordan Rebula 3
9. Rado Milič 1,5
10. Mario Milič 1,5
11. Sergij Furlan 1,5

— bs —

FRANCI STRLE PARTIZANSKI VOLK SAMOTAR

63. Iz ustnih virov in iz zasljanja Viktorja Kraševca pred področnim vojnim sodiščem v Ribnici z dne 10. decembra 1943 je znano, da je komandant mesta Stari trg postal takoj po koncu nemške ofenzive, se pravi v začetku novembra 1943. Prvi ohranjeni dopis, na katerem je Viktor podpisal kot komandant, je datiran z 31. decembrom 1943. Na dopisu števil. 180 z dne 11. januarja 1944, ki govori o nekem manufakturnem blagu, je poleg Kraševca podpisani tudi pomočnik komandanta kapetan Doni. Se bolj skopi arhiv komande mesta Velike Lašče pa dokazuje, da 5. februarja 1944 Viktor Kraševac še ni bil prestavljen tja. Kaže, da je komanda mesta Stari trg v Kozariščah zapustil še pred 10. februarjem 1944, kar je mogoče sklepati po ohranjenem pismu ženi Francki.

naročil, kam naj za njim pridejo z vozom. Ko so prišli, jih je tam že čakala iztrebljena divjad. Janez Haca pa ga je nekajkrat na lovu tudi spremljal. Tedaj se je prepričal, kako hiter in neprekosljiv strelec je. Preden je Janez znal kak šum, je komandant Viktor že dvignil puško in že je tudi počilo. Enkrat, dvakrat ali trikrat, kolikor je pač bilo živali. Vse so obležale v ognju. »Zdaj pa pojdi in jih privleci!« je dejal Viktor. »Bravo, tovariš komandant!« se je podvzval Janez, po vrnitvi v Kozarišče pa je pripovedoval tovarišem, kako sijajen lovec je Viktor Kraševac.

Viktor je dobro poznal zakone narave in divjad. Vedel je, da se bodo srne in košute po končani vojni znova hitro zaplodile. Nič manj jih ne bo kot prej, v teh težkih časih za partizansko vojsko pa morajo tudi one nekaj prispeti za zmago nad fašisti. Tako je modroval Viktor sam zase.

Od svojih vojakov ni zahteval, da bi skakali pred njim v pozor, še manj je dovoljeval, da bi se ga bali, patrolam in stražam pa je vedno zapovedoval budnost. Vedno je veliko poučeval, kako se je treba obnašati na pohodu in v boju. Kadar je kdo malomarno opravil zaukazano dolžnost, pa je tudi okaral z nekaj besedami ali celo samo z ostrim pogledom. Terjal je pravo tovaršstvo tako od navadnih borcev kot tudi od poveljnikov. Za štab ni dovolil posebne kuhinje. To so mu nekateri večkrat predlagali, pa je vselej gladko odbil.

Nekoč se je kasno zvečer vrnil v komando. Aleksandra Lavriča in še neke oficirje je našel za štedilnikom. Občutljivi nos mu je brž povedal, da čakajo na nekakšen približek. Naslonil se je zraven štedilnika in je tam dolgo stal. Ta čas so oni zadrževali diha. Bala so se, da se bo meso sezgalo, še bolj pa, da bo Viktor odprl pečico in jih okaral, ker se ne držijo dogovora. Aleksander Lavrič je kasneje povedal, da ga ni bilo nikoli v življenju tako sram kot takrat. Toda Viktor je bil tudi prizanesljiv. Ni maral, da bi koga spravil v sramoto. Enako dosleden je bil Viktor tudi do civilnega prebivalstva. Zanj so bili vsi enaki, vsi so se morali enako pokoravati strogim odredbam. Posebne naklonjenosti ni poznal za nikogar, tudi za svoje sorodstvo ne. Pač pa je skrbel za partizanske družine in za družine tistih, ki so padli. Kadar je uplenil veliko divjadi, je nekaj mesa vedno določil tudi zanje. Posebno skrbel je tudi za partizanske invalide in za tiste, ki so delali v delavnicah. Oni so vselej dobili svoj delež. Med temi sta bila France Virt in Ivan Petrič, dva stara partizana, ki sta se komaj izlizzala iz hudih ran. Nečak Vlado Kraševac si je tudi opomogel. Njegov organizem je premočel izredno življenjsko moč. Ko ga je oče pripeljal v barakco k Zlički, ga je bila sama kost in koža, imel pa je nenasičen tek. Dobri ljudje so dajali zanj klobas, dobil pa je še vsdo drugo hrano, tako si je po treh tednih že toliko opomogel, da je vstal in hodil oprimši ob stenah barake. Postal je zgovoren in zabaven. Ko ni bilo Nemcev več v dolini, je prišel domov na žago v Podcerkev v materino oskrbo. V zajižji stajici pa si je za vsak primer naredil varno skrivališče, kjer ni bil nikoli brez orožja. Njegov brat France Kraševac je postal komandir narodne zaščite in je kot tak večkrat po uradni dolžnosti prihajal v stik s stricem Viktorjem. Njegova naloga in naloga zaščitnikov je bila, da nadzirajo družine belogardišnih somišljenikov, preprečujevati pa so tudi morali odhajanje žensk na okupirano ozemlje. Ljudem v vaseh ob bivši državni meji je bilo tihotapstvo nekako v krvi. To

je zaščitnikom povzročalo velike preglavice. Ženske so skrivaj hodile na Rakek in tja nosile surovo maslo, jajca in druga cenjena hranila, ki so jih zamenjevale za sol, začimbe in druge dobrine. Med njimi so bile kajpak tudi take, ki so med domobranci na Rakeku imele brate, fante ali može. Te so bile najbolj silvne in najnevarnejše. Partizanska straža je postavljala zasede, ustavljala ženske in jih pregledovala. Kazen za kršenje partizanskih odredb je bila zaplemba hranil ali blaga, ki so ga pri ženskah našli med preiskavo. Toda k tihotapstvu niso bile nagnjene samo ženske iz belogardiških družin, ampak tudi tiste iz nevtralnih in partizanskih, partizani pa so morali biti do vseh enako strogi. Tako je prišlo lahko tudi do zamere. Nekoč so Viktorju podrejeni partizani na Gorenjem Jezeru prijeli večje število takih žensk. Zadržali so jih do prihoda komandanta, ki je pogosto prihajal na obhode. Viktor je ženske takoj začel zasliševati. »Dobro, zakaj nosiš to našim sovražnikom?« »Joj, tri majhne otroke imam. Hotela sem dobiti samo malo soli in sladkorja...« Viktor je poznal, iz kakšne revščine izhaja. Ženska se mu je zasmilila. »Ne delaj tega nikoli več! Dobila boš sol, ko bo prišla po partizanski poti čez Cobar iz Hrvaške. Fantje vrnite ji košaro, za zdaj ji odustimo!« In je prišla na vrsto druga. Tudi ta je imela majhne otroke in bolnega očeta. Rada bi bila na Rakeku dobila soli in nekaj zdravil. Poznal jo je in vedel je, da ne laže, zato je tudi njej vrnil zaplenjeno maslo s primernim poukom.

(Nadaljevanje stedi)

DOMAČI ŠPORT

DANES

SOBOTA, 24. maja 1975

KOŠARKA

PRVA DIVIZIJA
17.00 v Gorici, Dijaški dom Dom — Kontovel

19.30 v Gorici Radici Arte — Bor B

ODBOJKA

1. ŽENSKA DIVIZIJA
20.30 na Proseku Kontovel — PAV Despar

20.30 v Trstu, stadion «1. maj» Sloga — Bor

20.30 v Nabrežini Sokol — Valley Ball

1. MOŠKA DIVIZIJA
20.20 v Gorici, Ul. Nizza 36 Dom — Lambertin Sportivo

3. MOŠKA DIVIZIJA
18.00 v Trstu, šola Petrarca Solaris — Kras

ATLETIKA

DEŽELNO PRVENSTVO
15.00 v Gorici Sodeluje tudi Bor

NOGOMET

TURNIR BREGA
17.00 v Dolini Primorje — Unlon

KOLESTARSTVO

DEŽMANOV MEMORIAL
9.00 v Kranju Nastopa tudi Adria

JUTRI

NEDELJA, 25. maja 1975

KOŠARKA

1. MOŠKA DIVIZIJA
10.30 v Trstu, stadion «1. maj» Bor — Polet

MEDNARODNI TURNIR
16.00 v Tolminu Nastopa tudi Bor

ATLETIKA

DEŽELNO PRVENSTVO
8.30 v Gorici Nastopa tudi Bor

ODBOJKA

1. MOŠKA DIVIZIJA
11.00 v Prademanu Il Pozzo — Olympia

NOGOMET

PRIJATELJSKA TEKMA
17.30 v Križu Stari — mladi

POKAL «CORRENTE»
9.45 v Trstu, Ul. Flavija Inter SS — Primorce

16.00 v Trstu, Sv. Sergij Unlon — Campi Elisi

16.00 na Padričah Gaja — De Macori

TURNIR BREGA

17.00 v Dolini Breg — Unlon

ŽENSKA B LIGA

16.30 v Premariacu Premariacco — Primorje

16.30 v Rivignanu Rivignano — Vesna

KOLESTARSTVO

AMATERJI
14.30 v Saccijeu Nastopa tudi Adria

VETERANI

9.00 v Padovi Nastopa tudi Adria

POJUTRIŠNEM

PONEDELJEK, 26. maja 1975

ŠAH

SIMULTANKA BREGA
20.30 v Dolini Igral bo Bruno Parma

NA MEJI S TAJSKO

Kamboška osvobodilna vojska razbila ostanke Lon Nolovih sil

Sihanuk obtožuje ZDA - Amerikanci zapuščajo Laos: v nevarnosti gospodarska pomoč tej državi

BANGKOK, 23. — Oddelek kamboške osvobodilne vojske so zavzeli večeraj neki utrjeni hrib ob tajski meji, kamor so se bili zatekli zadnji vojaki bivšega Lon Nolovega režima.

Vest so sporočili nekateri častniki tajskih obmejnih vojaških oddelkov, ki so povedali, da so se zadnji vojaki Lon Nolovega režima upirali na tem področju od 17. aprila, ko je bil strogolavljen phnompenški režim. Vojaki so se zabarikadirali v nekem samostanu na vrhu več kot 400 m visokega hriba ter so se dalj časa uspešno upirali vsakemu poskusu kamboške vojske, da bi se prebila do njih. V zadnjih dneh so osvobodilne sile bombardirale samostan z granatami in raketi in večeraj se jim je končno posrečilo zlomiti upor branilcev.

Po nekaterih vestih naj bi se 19 sodelavcem Lon Nola posrečilo zbežati iz utrbe. Beg pa ni bil preveč težak, ker kamboške čete niso mogle obkrožiti hriba z vseh strani. Na zahodnem delu se namreč spušča v dolino kamnito stopnišče, ki pelje v Tajsko. Lon Nolovi vojaki (kolikor jih je pač ostalo živih) so se rešili po tem stopnišču. Po številnih vrhovih, ki se vlečejo ob tajski meji so nekdanji cesarji «Hmerov» zgradili svetilna svetišča in samostane, ki so zelo lahko dostopni iz Tajске.

Kambodžo zadeva še ena vest, ki pa prihaja iz Alžira. Kamboški državni poglavar Sihanuk je poslal alžirskemu predsedniku Bumedienu poslanico v kateri trdi, da je prišlo do zaplenbe ladje «Mayaguez» za radi izkrcanja na otok Koh Tang večjega števila agentov CIA med katerimi so bili Tajci, Kambodžani in Kitajci s Taivana. Kamboški vladar trdi, da so bili ti agenti CIA preoblečeni v ribiče, da pa so bili dobro oboroženi ter razpolagali z velikimi količinami eksploziva in municije.

Ko so jih kamboške sile zajele, so priznali, da so jim njihovi voditelji poverili nalogo «da sabotirajo mir, ki je bil komaj malo prej dosežen in da opravijo obnovo kamboške države».

Sihanuk trdi v svoji poslanici, da je ladja «Mayaguez» premišljeno zaplula v kamboške teritorialne vode in da ni bila namenjena v Tajsko, temveč se je hotela zadržati pri otoku Koh Tang. Kamboške oblasti so torej pravilno ravnale, ko so jo ustavile. V svoji poslanici Sihanuk pravi še, da so Amerikanci uporabili pri svojem napadu na kamboške čete najodbojnejše orožje s katerim razpolaga ameriško VII. ladijevje. Zato Sihanuk poziva vse nevrščene države, naj strogo obsodijo ameriško agresijo.

Zapletljivi v jugovzhodni Aziji za zadevno v zadnjih dneh tudi Laos. Zdi se, da Amerikanci demobilizirajo svoje zadnje postojanke ter se umikajo na Tajsko. Zadnja vest za zadeva zaprtje uradov ameriške u-

KUPIL BI...

LETEČI KROŽNIK

Kanadski poslovni človek ponuja deset milijonov dolarjev (okrog šest milijard in pol lir) vsakomur, ki mu priskrbi letični krožnik, seveda pod pogojem, da letični ni le vzdevek pač pa lastnost krožnika in da res prihaja z nekega drugega planeta.

Na prvi pogled bi človek rekel, da gre le za muho petičneža, ki ne ve kam z denarjem, a ni tako. Možakar je preračunal, da bi se okrog krožnika kar trlo ljudi, ki bi radi vsaj enkrat v življenju videli resničen letični krožnik. Ze samo ustopni bora bora dolarja bi po poslovnikovem računu v kratkem omogočila lep dobiček.

Kanadčan je trdno prepričan, da je njegov načrt s poslovne vidika neoporečen in je zato zaprosil neko banko za financiranje. Ne vemo še, kaj so mu bančniki odgovorili, še neresno vprašanje pa je vsekakor, kje bo vraga staknil letični krožnik.

DENAR IN LUBEZEN

Čim več zasluži, tem bolj zaletav in zbirčen je možki v sentimentalnem pogledu. Vsaj tako trdi nevroški psihiater Harry Johnson, predsednik zavoda, ki je specializiran v zdravljenju managerjev.

Johnson je razdelil svojim pacientom okrog šest tisoč vprašanj in je na osnovi odgovorov ugotovil, da čim višji je letni zaslužek moškega, tem raje skake čez ojnice in se ne zadovoljuje več z zakonsko družico. Od tistih, ki zaslužijo do 15 tisoč dolarjev letno, jih je le 13,5 odstotka priznalo, da so varali svojo ženo; v skupini do 25 tisoč dolarjev letnega dohodka je bilo takih že nad 20 odstotkov; od tistih ki nagrabijo vsako leto več kot 40 tisoč dolarjev pa si jih je kar 32 odstotkov privoščilo ljubico.

Če ti zaključki držijo, boste soprogo kaj lahko ugotovili koliko možnosti je, da vas mož vara: dovolj je, da otipate njegovo listnico. Tem debelejša je, tem več možnosti je, da skrbi tudi za ljubico.

PREISKAVA O PREVRATNIŠKEM ROVARJENJU NAP

V Neaplju odkrili še eno skrivališče «napistov»

V «operativnem središču» so policisti zaplenili radijske naprave in drugo opremo, katere vrednost presega 150 milijonov lir

NEAPELJ, 23. — Agenti političnega operativnega oddelka so dopoldne odkrili v središču Neaplja še eno operativno središče samozvanih «oboroženih proletarskih oddelkov» (NAP). V stanovanju v Ul. Roma so preiskovalci našli vrsto radijskih sprejemnikov in oddajnikov, opremo za taborjenje poleg običajnega propagandnega gradiva. Zaplenili so tudi gradivo, ki so ga «napisti» pred nekaj meseci odnesli iz demokratske sekcije v Ul. Pontecorvo.

Brlog samozvanih NAP je bil v pritličju starinske palače, ki je bila nekdanj last grofov Maddaloni. Pritlični prostori so last nekega odvetnika, ki jih je pred časom dal v najem mlademu študentu. Ta se je predstavil kot Ernesto Grasso iz Turina, vse kaže pa, da je šlo za Giuseppe Principa Vitaliana, neapeljskega študenta, ki je tragično umrl pred nekaj meseci v skrivališču v Ul. Consalvo, ko je eksplodirala bomba, ki jo je pripravil.

Tragedija v četrti Fuorigrotta je bila izhodišče za širokopoznostno preiskavo, ki jo vodijo kar trije sodniki neapeljskega sodišča ob sodelovanju agentov protiterorističnega oddelka. Tudi skrivališče v Ul. Roma so preiskovalci odkrili kot vse prejšnje: po ključih, ki so jih našli v skrivališču odkritem večeraj in kjer so aretirali študentko Pio Vianale. Vse to spominja na neke vrste lov na zaklad, v katerem pa so privedli zelo nestrno skrili napotke. Skoraj na isti način je pred tremi leti namestnik milanskega pravdnika Vola prav tako v času volilne kampanje odkril v lombardiskem velenestu skrivališče «rdečih brigad» in njihove ljudske zapore.

Tragična igra se ponavlja: izhodišče za preiskavo o samozvanih rdečih brigadah je bila smrt založnika Feltrinija, ki je umrl zaradi bombe eksplozije ob vnožju nosilca daljnogleda v Segrateju; izhodišče za preiskavo o NAP je bilo ravno tako nasilna smrt študenta Vitaliana Principa; dvojni lanskoletne ugrabitve sodnika Sossija je bila letos ugrabitev kasacijskega svetnika Di Gennera; prav tako kot pred tremi leti v Milano, preiskovalci odkrivajo v Neaplju razpredeno mrežo skrivališč NAP.

Ob vseh teh analogijah pa je značilno dejstvo, da so pripadniki samozvanih «oboroženih proletarskih oddelkov» skorajda smešno nerodni in navjni pri kovanju svojih prevratniških izpadov. Njihova nerodnost je prišla največ do izraza ob ugrabitvi sodnika Di Gennera, ki je hkrati tudi jasno pokazala, da so «napistom» pomagali vsaj nekateri od tistih, ki bi morali bedeti nad javnim redom in varnostjo državljanov. A da se vrnemo k današnjemu odkritju: v skrivališču so našli pet novih radijskih aparatov angleške

izdelave. Po mnenju izvedencev gre za izredno močne naprave, s katerimi bi prevratniki lahko vzpostavili zvezo z vsemi evropskimi mesti. Cena teh naprav presega sto milijonov lir. Poleg propagandnega gradiva in opreme za taborjenje so v skrivališču našli tudi stroj za ciklostil, s katerim so verjetno natisli vsa sporočila prevratniške organizacije. Vrednost vsega zaplenjenega materiala presega 150 milijonov lir.

V okviru preiskave o ugrabitvi kasacijskega svetnika Di Gennera in upora v kazalnici v Viterbu so rimski sodniki podpisali deset zapornih nalogov. Štirje zaporni nalogi so za pripadnike zunanje operative skupine, v kateri sta bili tudi dve ženski, šest pa za stare znance policije, ki naj bi bili vpleteni v ugrabitev kasacijskega svetnika in v upor v kazalnici v Viterbu. Imena in slike domnevnih prevratnikov so sodniki izročili častnikom karabinjerjev in policije in že danes zjutraj se je po vsej Italiji začel lov za napisti, vendar dokaj brez uspeha.

BANDITI SO GA NAPADLI, KO SE JE POZNO PONOČI VRNIL DOMOV

BLISKOVITA UGRABITEV INDUSTRIJCA V MESTECU CUORGNE PŘI TURINU

Ugrabljenec je 50-letni Ceretto, viden predstavnik liberalne stranke v Cuorgne

CUORGNE (Turin), 23. — Neznanci so danes ponoči ugrabili pred njegovo vilo 50-letnega industrijca Maria Ceretta, ki je viden predstavnik krajevne sekcije liberalne stranke in kandidat za občinski svet na prihodnjih občinskih volitvah.

O skrivnostni izginjavi industrijca je preiskovalce obvestila njegova žena Maria Teresa Faletti okrog polдне. Zjutraj ženska ni bila preveč zaskrbljena zaradi moževe odsotnosti, ker je industrijec že večkrat prespal noč zunaj, ne da bi obvestil družino. Ko pa je videla pred vilo Cerettojev avto, moža pa ni bilo nikjer, je razumela, da se je zgodilo nekaj hudega in je obvestila karabinjerje.

Vse kaže, da so neznanci napadli industrijca pred njegovo vilo, ko se je okrog 3 ure zjutraj vrnil domov. Ceretto je bil človek ustaljenih navad in, ker se je večkrat vračal domov pozno ponoči, je vselej parkirjal svoj «ami 8» pred vhodom v vilo, da ne bi zbudil žene in hčer. Kljub temu ni obvestil vohodni pri telefonu, ker je zjutraj žena peljala najmlajšo hčer v šolo z avtom.

Ko je Falettjeva danes zjutraj videla avto pred hišo, ključev in moža pa ni bilo nikjer, je zasumila, da je bil industrijec ugrabljen. Takoj je obvestila karabinjerje, ki so začeli preiskavo. Ugotovili so, da je bil industrijec večeraj s prijatelji v restavraciji «La Tavernetta», od koder se je okrog 1 ure odpravil domov. Med potjo se je zaklepal s prijatelji in ko so se pustili je bila 3. ura že čez. Ker je industrijec avto kot običajno parkirjal na ulici pred vilo preiskovalci menijo, da so ga ugrabitelji napadli, ko je izstopil in hotel odpreti vhodna vrata. Domneva se tudi, da je bil napad bliskovit, saj na cesti ni znakov o pretrganju, pa tudi Falettjeva in hčerke niso slišale ničesar.

Mario Ceretto je premožen industrijec, saj je lastnik vrste opkarn in velike mizarске delavnice, poleg tega pa ima še tri trgovine v središču mesteca Cuorgne. Kot rečeno je tudi viden predstavnik krajevne federacije liberalne stranke in kandidira na listi PLI za občinskega svetovalca.

Maserati zapira

MILAN 23. — Izredna skupščina znanega avtomobilskega podjetja Maserati je sklenila družbo likvidirati. V sporočilu, ki so ga objavili ob koncu zasedanja je rečeno, da je kriza, ki je prizadela avtomobilsko industrijo, še zlasti prizadela tovarne, ki proizvajajo prestižne modele, kot so vozila znamke «maserati». Vladni ukrepi v raznih državah, katerih namen je bil odločno skriti najvišjo dovoljeno hitrost, so dali tem tovarnam dokončen udarec. Zaradi tega je izredna skupščina sklenila, na podlagi predvidevanj za nadaljnji razvoj in ob upoštevanju velikih izgub iz prejšnjih poslovnih dob, podjetje likvidirati.

RIM, 23. — V intervjuju z urednikom tehnika «Epocas» je mati Ermanna Buzzija Rosa Toneatti poudarila, da je po njenem mnenju sin odgovoren za pokol na Trgu della Loggia v Bresciji. «Prepričana pa sem — je poudarila ženska — da je Ermanno pripravil atentat demonstrativnega značaja in ni nameraval ubiti nikogar».

Kot je znano je brescianski sodnik Domenico Vio pred nekaj dnevi obtožil Buzzija, da je odgovoren za pokol na Trgu della Loggia, v

TRŽAŠKI DNEVNIK

Mehiško odposlanstvo na obisku v Italcantieri

V okviru sporazuma o sodelovanju med mehiško vlado in vodstvom Italcantieri, ki je bil dosežen lanske jeseni v Ciudad Mexicu, je večeraj dopotovalo v Trst novo gospodarsko odposlanstvo iz Mehike, ki si je ogledalo ladjedelnico Italcantieri v Trzinu, tovarno Grandi Motori pri Boljuncu, obrat Stabilimenti Meccanici V.M. in tehnični oddelek Grandi Motori. Mehiško odposlanstvo, ki ga je vodil minister za državne zadeve dr. X. F. Alejo, si je ogledalo omenjene obrate v spremstvu predsednika Italcantierija Fanfanija, glavnega ravnatelja dr. Lippija, delegiranega upravitelja Grandi Motori C. E. Rossija, glavnega ravnatelja A. Guglielmottija, glavnega ravnatelja Stabilimenti Meccanici M. V. M. Brighigne in drugih osebnosti.

KPI o avtoportu pri Fernetičih

V zvezi z obdobjem pokrajinskega predsednika dr. Zanettija je KPI izdala sporočilo, v kateri trdi, da se je treba čuditi «strogosti» obdobje, ne pa njenemu bistvu, saj so sile leve sredine na nereden način vodile gradnjo avtoporta pri Fernetičih. To so komunisti svoj čas že obdili, kakor obsojajo deželno upravo, ker konzorcij za tovarno pristajališče ni nudila ustrezne strokovne pomoči.

Tudi sedaj so v okviru koalicijske leve sredine — meni KPI — spori in predvolilna ločevanja, medtem ko bi bilo treba misliti na gospodarske koristi Trsta, zaledja in specifične koristi republiške občine.

Stavka uradnikov na univerzi

Te dni stavka na univerzi uradniško osebje. Zaradi tega so se pred tajništvo vseučilsko ustvarile določne vrste študentov, ki za stavko niso izvedeli pravočasno in so se bali, da jim bo zapadel rok za predložitev prošenj v zvezi s polletnim izpitnim rokom.

Uradniško osebje protestira, ker jim uprava univerze ni izplačala zaostankov, ki znašajo dandanes že 700 tisoč lir. Rektor De Ferrara je o zadevi nujno opozoril pristojno ministrstvo, medtem ko je skupina «Demokratski in antifasistični boj», ki mokratični in antifasistični boj, ki je v zadnjih volitvah prejel večje glasov, protestirala, ker se zaostanki ne izplačujejo neustrežno osebju, medtem ko vsi ostali delavci prejemajo visoke dohodeke. Upravni svet univerze, ugotovljajo napredni študentje, ne more zivotariti pod Damoklejev mečem zaprtja univerze zaradi pomanjkanja finančnih sredstev.

Poziv stakajočim v vrteh ONAIRC

Sindikata šolskega osebja CGIL poziva zaposlene v vrteh ONAIRC, naj nadaljujejo svoj sindikalni boj in sporočijo sindikatu vsak poskus ustrahovanja, do katerega bi prišlo na pobudo ravnateljstva ustanove.

Zaključek zasedanja o javnem knjigovodstvu

V dvorani za konference na trgovski zbornici se je sinoči zaključilo dvodnevno zasedanje o javnem knjigovodstvu, ki ga je pod pokroviteljstvom deželne uprave organizirala družba Trieste — Consult. O zaključku zasedanja je deželni odbornik za finance Coloni izrekel pozitivno mnenje o zakonu, ki uvaja prenosno deželno knjigovodstvo. V senatu bo v drugi polovici junija štela razprava o zakonskem predlogu, ki uvaja podobno prenosno tveževje iz državnega knjigovodstva; v zvezi je Coloni predlagal, naj se pred zakonom razprave v senatu sestali v Rimu predstavniki vseh dežel in ga zmečkal. Čeprav so med delovni tovariši nemudoma priskočili na pomoč, za Pianezza ni bilo več pomoči.

Mednarodni filmski festival v Cannesu

Vittoriu Gassmanu nagrada za najboljšega igralca

Najboljši film alžirski «Cronaca degli anni di brace» - Rekordno število obiskovalcev

27 ur v dvigalu

CHICAGO, 23. — 53-letni Erwin Palewsky, ki so ga odpravili v čakalno bolnišnico zaradi možganske krvavitve, je ostal v dvigalu bolnišnične celih 27 ur. Mož je ležal na premični postelji, ki jo je nekoli bolničar spremenil do dvigala, nato pa nanj pozval in odšel. Palewsky je bil popolnoma paraliziran in ni mogel govoriti. Dan in noč se je moral peljati z dvigalom gor in dol, ne da bi se kdorkoli od njegovih sopotnikov zmenil zanj. Tako je preteklo dolgih 27 ur, v katerih ni niti jedel ne pil. Šest dni kasneje je umrl, toda njegova smrt, kot pravi ravnateljstvo bolnišnice, ni v nikarkršni zvezi z «neljubim dogodkom».

SASSARI, 23. — Večeraj je pobegnil s prisilnega bivališča na otoku Asinara pri Sardiniji mafijski boss Gerlando Alberti, ki je bil pred leti obsojen v Palermu na šest let ječe zaradi združevanja v zločinskih namene. Alberti je bil večeraj v Sassariju, ker je šel na zdravniški pregled. Ko se je zvečer vračal s paznikom v hotel, je potočnil in zgnil kot kafa. Čeprav je policija takoj začela lov za mafijskim banditom, ga doslej še ni izsledila.

CUNEO, 23. — Tridesetletni delavec Felice Pianezza iz Mondovija pri Cuneu je zgubil življenje v nesreči na delu v železarni Lesegno. Nesrečen je varil tračnice premičnega žerjavnika, ko se je stroj preumaknil in ga zmečkal. Čeprav so med delovni tovariši nemudoma priskočili na pomoč, za Pianezza ni bilo več pomoči.